

Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége

Svaz Maďarů žijících v českých zemích

Brno

1993-2003

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyenünk. Otthon és azonosak önmagunkkal“

Tamási Áron

TARTALOMJEGYZÉK

4	Csémy T.: A JÓKEDVŰ BRÜNNI MAGYAROKRÓL, A JUBILEUMRÓL ÉS A JÖVŐRŐL
6	Pražák R.: MORVAORSZÁG ÉS A TÖRTÉNELMI MAGYARORSZÁG KAPCSOLATAI AZ ÉVSZÁZADOK FOLYAMÁN
8	MAGYAR SZERVEZETEK BRÜNNBEN Corvina 1921-től Kafedik 1969-től CSMMSZ 1993-tól
14	TÉNYEK
16	KIEMELT ESMÉNYEK
22	VENDÉGEINK VOLTAK.../lapozgatás a krónikában/
24	SAJTÓVISSZHANG
26	10 ÉV TÖBB SZEMSZÖGBŐL.../vélemények/ Jégh I. <i>(Csemadok Pozsonyvárosi Választmányának titkára)</i> Duchon P. <i>(Brünn város főpolgármestere)</i> Krist J. <i>(Cseh Kulturális Minisztérium Kulturális Tanácsának tagja, a Strážnice-i Népművészeti Intézet igazgatója)</i> Forrai Kristóf <i>(Magyarország Csehországi Nagykövete)</i> Veres I. <i>(Magyar Turisztika csehországi képviselőjének igazgatója)</i> Pogány E. <i>(Szövetség a Közös Célokért központi irodájának vezetője)</i> Bálint P. J. <i>(Határon Túli Magyarok Hivatala elnöke)</i> Harsányi I. <i>(Prágai Magyar Kulturális Központ igazgatóhelyettese)</i>
34	TÁMOGATÓINK
35	A SZERVEZET VOLT TISZTSÉGVISELŐI
36	ESEMÉNYNAPTÁR CD melléklet – film

OBSAH

T. Csémy:	
O VESELÝCH BRNĚNSKÝCH MAĎARECH, O JUBILEU A O BUDOUC- NOSTI	4
R. Pražák: MORAVA A UHRÝ V PRŮBĚHU STALETÍ	6
MAĎARSKÉ ORGANIZACE V BRNĚ	8
Corvina Kafedik CsMMSz FAKTA	14
VÝZNAMNÉ UDALOSTI	16
ZAVÍTALÍ K NÁM... (listo- vání v kronice)	22
OHLASY	24
10 LET Z VÍCE POHLEDŮ (názorý, hodnocení)	26
I. Jégh P. Duchon J. Krist K. Forrai I. Harsányi I. Veres E. Pogány J. Bálint Pataki	34
SPONZOŘI	34
ČLENOVÉ VÝBORU	35
KRONIKA	36

CD příloha – film

A JÓKEDVŰ BRÜNNI MAGYAROKRÓL, A JUBILEUMRÓL ÉS A JÖVŐRŐL

O VESELÝCH
BRNĚNSKÝCH
MAĎARECH,
O JUBILEU A
O BUDOUCNOSTI

Nehodlám zde popisovat činnost brněnské základní organizace, myslím, že o ní bude řeč na jiném místě pamětní knihy. Jen bych chtěl upoutat pozornost na několik podstatných bodů. V programové oblasti činnosti základní organizace je možno za určitý mezník považovat rok 1995, kdy zahájilo činnost Maďarské kulturní a informační centrum (MKIC), které od té doby poskytuje brněnským Maďarům pevné zázemí. V tomto roce byly v Brně poprvé uspořádány Maďarské kulturní dny a od tohoto roku je vydáván občasník Brněnský maďarský kurýr. Dá se říci, že je to období, kdy započal promyšlený a soustavný růst aktivit, co do kvality i kvantity. Mimo klubových večerů, diskusních setkání a výstav zorganizovali pořady pro děti, mikulášské

Amikor elvállaltam a megtisztelő felkérést e kötet bevezetőjének a megírására, elgondolkodtam azon, mi az, ami külsőre, egy kívülálló számára is jellemzi és megkülönbözteti a brünni magyarokat a többi csehországi magyartól. Nem kellett sokáig törnöm a fejemet s rájöttem: a jókedv, a mosoly az, ami jelenlétüket és tevékenységüket kíséri. S lelki szemeim előtt felmerültek a mosolygós arcok: Detáry Attiláé, Mazanec Piroskáé, Navrátil Kláráé, Olgiai Violáé, de elsősorban Vojtek Zoltáné, s e mellett szinte hallottam azt a két szót, amellyel mondanivalóját szokta bevezetni: „Figyelj csak...“. Nos, ha csupán a jóindulatot és az egymásra való figyelést lehetne a brünni magyarok „számlájára“ írni, már akkor is megérdemelnék az elismerésünket és a megbecsülésünket.

Természetesen a brünni alapszervezet fennállásának tizedik évfordulója kapcsán visszapergettem emlékezetemben az elmúlt éveket és az eseményeket. Amikor 1990-ben Prágában megalakult a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége, mint országos szervezet, még senki sem tudta, mit hoz e szövetség számára a jövő. Bevallom, én is nehezen tudtam elképzelni, hogy ez a szervezet egyszer majd megünnepli alakulásának a tizedik évfordulóját. Most pedig itt van Brünn, a maga tizedik évfordulójával! Felbuzdulva az osztravai alapszervezet megalakulásán, a szervező munka már 1992-ben megindult. Feltétlenül meg kell említenem Orálek Jolán személyét, hiszen ő volt az, aki a brünniek részéről oroszánrészt vállalt az alapszervezet megszervezésében. Mi, prágaiak, alakuló ülésünk előtt meglehetősen bizonytalanul éreztük magunkat, s mint később kiderült, ugyanez volt érvényes a brünniekre is. Az ülés alatt, amely inkább baráti beszélgetéshez volt hasonlítható, mindnyájan érezhetően feloldódtunk. A brünniek meghívták a nagy tekintélynek örvendő, Brünnben élő, történész-hungarológus Richard Pražákot is. Világosan emlékszem, Vojtek Zoltán az ülésen vadászruhában jelent meg. Talán éppen egy vadászatról jött. Akkor még nem sejtette, hogy ez a nap hosszú időre meghatározza szabadidejét, s ezzel az általa oly kedvelt hobbiját, a vadászatot is. Határozott, tárgyyszerű fellépésének köszönhetően a brünniek már az alakuló ülésen megválasztották elnöküknek.

Nem kívánom most a brünni alapszervezet tevékenységét részletezni, gondolom, ez az emlékkötet más helyén megtalálható lesz. Csupán néhány lényeges pontra szeretném felhívni a figyelmet. A szervezet programtevékenységében az 1995-ös év tekinthető vízvonalstónak, hiszen ebben az évben kezdte el működését a Magyar Kulturális és Infomációs Centrum (MKIC), amely a mai napig szilárd bázist jelent a brünniek számára. Ebben az évben rendezték meg először a Brünni Magyar Kulturális Napokat, és szintén ettől az évtől jelent meg a Brünni Magyar Futár is. Ettől kezdve figyelhető meg tevékenységük folyamatos és átgondolt minőségi és mennyi-

ségi növekedése is. A klubösszejöveteleken, vitaesteken, kiállításokon kívül megszervezték a gyerekekkel való foglalkozást, a Mikulás-esteket s a hétvégi családi gyermeknapokat, a táncsoportot, s annak fellépéseit a Strážnici Nemzetközi Folklórfesztiválon stb. Nem elhanyagolható az alapszervezet tájékoztató, mai divatos szóval „public relations“ tevékenysége sem. Kiepitették és fejlesztették kapcsolataikat számos hivatalos és nem hivatalos szervvel. Ez ismertségük növelésén kívül egy további, szintén hasznos dologgal járt: megbízható, komoly szervezatként különböző intézményeknél szép eredménnyel pályázhatnak pénzügyi és egyéb támogatásra. E felsoroláshoz óhatatlanul kapcsolnom kell a szintén Brünnben élő szociológus, Szaló Csaba szavait: „Ha van egy bizonyos fajta kulturális közösség, ez csak akkor tud létezni, és akkor van létjogosultsága, ha önmagát is meg tudja szervezni“. Nos, a Brünni magyarokról el lehet mondani, olyan módon voltak képesek magukat megszervezni, hogy tevékenységük, eredményeik révén méltó és követendő példaként lehet őket említeni!

Egy nemzet, s még fokozottabban egy nemzeti kisebbség számára további léte szempontjából alapvető fontosságú lélekszámának alakulása. A Cseh Köztársaságban élő magyarság létszáma sajnos erőteljesen csökken. A két legutóbbi népszámlálás (1991 és 2001) között több, mint 26 százalékos csökkenés következett be. Örvendetes tény azonban, hogy a Brünnben és környékén élő magyarok száma erőteljesen növekedett. 1991-ben 510 személy vallotta magát magyar nemzetiségűnek, 2001-ben pedig már 561 magyart számoltak meg. Ez 10 százalékos növekedést jelent! Külön elemzést igényelne, hogy ebben a növekedésben milyen szerepet játszott a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége Brünni alapszervezetének a tevékenysége. Megkockázatom azt a feltételezést, hogy miután a Brünnben és környékén élő magyaroknak gyakorlatilag a fele az alapszervezet tagja, ez a tény a közérzetükre és magyarságuk megtartására és fejlesztésére bizonyára hatással lehetett.

S talán ezen a ponton kapcsolható össze a múlt és a jelen a jövővel. A Cseh Köztársaság egy közelmúltban meghozott törvénnyel szabályozza a nemzetiségek jogállását, lehetőséget adva önazonosságuk, anyanyelvük, szokásaik megtartására és fejlesztésére. Ilyen értelemben egy olyan nemzeti kisebbség, amely élni és fejlődni akar, s használni akarja a törvény adta lehetőségeket, az állam számára nem valamiféle teher, hanem a csehországi polgári társadalom sokszínűségének a kifejezése. Azt kívánom tehát mind a Brünni alapszervezetben tömörülő magyaroknak, mind általában a Csehországban élő magyaroknak, hogy a következő tíz évben is éljenek a törvény által biztosított lehetőségekkel, s határozottan, de továbbra is mosollyal és jókedvvel fejlesszék magyarságukat és emberségüket.

Csémy Tamás

a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének alapító elnöke

večírky, víkendové ročníkové programy, kroužek lidového tance a jeho vystoupení na Mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici atd. Zanedbatelná není ani činnost základní organizace v oblasti informovanosti veřejnosti, neboli „public relations“. Navázali a udržují kontakty s mnoha institucemi a zájmovými organizacemi. To jim mimo to, že se o nich ví, poskytuje ještě další užitečnou věc: jakožto důvěryhodná, solidní organizace s úspěchem získávají v grantech finanční a jinou podporu. K tomuto výčtu se velmi dobře hodí slova sociologa Csaby Szaló, žijícího v Brně: „Když je dán určitý druh kulturního společenství, to může existovat a nárok na existenci jenom tehdy, když si sama sebe dokáže zorganizovat.“ O brněnských Madarech je možno říci, že se dokázali zorganizovat tak dobře, že je díky jejich činnosti a výsledkům můžeme s klidem zmínit jako důstojný a následovní hodný příklad.

MORAVA A UHRY V PRŮBĚHU STALETÍ

MORVAORSZÁG
ÉS
A TÖRTÉNELMI
MAGYARORSZÁG
KAPCSOLATAI AZ
ÉVSZÁZADOK
FOLYAMÁN

Morvaország és a
történelmi
Magyarország a 10.
század óta szomszédos
országok voltak. A
Přemysl-ház és az
Árpád-ház tagjai
között szoros kapcsolatok alakultak ki.
II. Břetislav cseh
fejedelem és
Könyves Kálmán
király 1099-es
találkozásáról
a morva-magyar
határon, az Olšava
folyó mentén fekvő
Luckónál így ír a
krónikás Kosmas :
„És egymást
bőséges ajándékkal
megajándékoztán
felújították a régi
szövetséget és
békét.“ Szent
Ágnes édesanyja,
I. Přemysl Otakar
cseh király felesége, Konstans
hercegnő volt, aki a
Předklášteří u
Tišnova cisztercita
kolostor megalapításával (1233)
hagyott maradandó
nyomot a két nép
történelmében.
Károly morva
örgróf,

Morava a Uhry spolu sousedily již od 10. století. Mezi vládnoucími rody Přemyslovců a Árpádovců se utvářely blízké vztahy. O setkání českého knížete Břetislava II. s uherským králem Kolomanem na poli Lucko při moravsko-uherské hranici na řece Olšavě poblíž Uherského Brodu v roce 1099 český kronikář Kosmas píše: „A davše si navzájem nesmírné dary, obnovili staré smlouvy přátelství a míru.“ Manželka českého krále Přemysla Otokara I. uherská princezna Konstancie byla matkou svatě Anežky a své místo v dějinách si zasloužila i založením kláštera cisterciáček v Předklášteří u Tišnova v roce 1233. Pozdější císař Karel IV., moravský markrabě Karel, se zúčastnil roku 1335 památné schůzky panovníků Čech, Polska a Uher na Visegrádě, která vytyčila novou obchodní cestu z Uher na západ a přenesla právo skladu z Vídně do Brna. Krátkodobá vláda uherského a tehdy i českého krále Matyáše Korvína na Moravě trvala od sedmdesátých let 15. století do Matyášovy smrti v roce 1490. Nejvýznamnějším Moravcem ve službách Matyášových byl jeho kancléř Jan Filipec, rodák z Prostějova, který založil humanistickou tiskárnu v Brně, kde vyšla mimo jiné 20. května 1488 poprvé proslulá středověká uherská kronika Jana Thuróczyho. Pro Brno znamenala Matyášova vláda i nebyvalý rozvoj řemesel a obchodu.

V 17. století získal tři panství na Moravě kardinál Páter Pázmány a usadili se zde další příslušníci uherské šlechty (Apponyiové, Perényiové, Wesselényiové, Pálffyové aj.). O uherském králi svatém Štěpánovi a jeho příbuzném svatém Vintířovi sesbíral nejvíce materiálu barokní badatel benediktin Bonaventura Piter ve své latinské monografii o sv. Vintířovi, která vyšla v Brně v roce 1742. Významné je i uherské působení moravského rodáka Jana Ámose Komenského v Šarišském Potoku v letech 1650-1654, kde napsal řadu svých vrcholných děl (Orbis pictus, Schola ludus aj.), a jako učitel tu působil i na rozvoj maďarské pedagogiky. K nejvýznamnějším událostem vzájemných styků na sklonku 18. století náleží věznění Ference Kazinczyho na brněnském Špilberku a v Zábrdovicích v letech 1795-1799 pro jeho účast na jakobinském spiknutí v Uhrách. Významné bylo i působení maďarských reformovaných pastorů na jižní Moravě a Valašsku po vydání tolerančního patentu v roce 1781.

V 19. století dochází k posílení kulturních a literárních vztahů. Přátelské styky s Maďary udržoval František Palacký, rodák z Hodslavic, který byl v roce 1834 zvolen zahraničním členem Maďarské akademie věd. První český životopis Istvána Széchényiho uveřejnil roku 1837 v Kuzmányho Hronce Moravan František Škorpík. Maďarská re-

voluce z let 1848–1849 se setkala s živým ohlasem zejména na Moravě a ve Slezsku. Mnoho zajímavých zpráv o ní se dočteme v Klácelových Moravských novinách, pán moravského hradu Buchlova hrabě Zikmund Berchtold byl pro své sympatie k maďarské revoluci odsouzen k doživotnímu domácímu vězení na svém vlastním hradě. Úředník moravsko-slezského gubernia v Brně Eduard Vodnařík zde vydal v roce 1867 naši první Mluvnici jazyka maďarského. Na počátku 20. století byla v Brně provozována Madáchova Tragédie člověka a řada divadelních her a oper dalších maďarských spisovatelů a skladatelů (Ferenc Molnár, Menyhért Lengyel, Karel Goldmark aj.). Z názorů hodonínského rodáka T. G. Masaryka vycházel za první světové války také Oszkár Jászi, požadující tolerantní řešení národnostní otázky v dualistických Uhrách.

Od 30-tých let 20. století se pěstovala v Brně hungaristika, kterou sem uvedl autor prvních českých dějin Maďarska profesor Josef Macůrek. V roce 1968 vznikl na filozofické fakultě v Brně Kabinet balkanistiky a hungaristiky a v letech 1975-1996 se na fakultě vyučovala jako řadný obor maďarština.

Po válce se konala v Brně řada významných kulturních akcí, týkajících se Maďarska. Již v šedesátých letech byl v brněnském divadle uveden balet Bély Bartóka Podivuhodný mandarin (A csodálatos mandarin) a s velkým ohlasem se tu setkal i vystoupení světoznámého baletu z Pětikostelí. V divadle bratří Mrštíků byla československá premiéra Kočičí Hry Istvána Örkénye.

Richard Pražák

V roce 2001 byla za pomoci brněnské organizace Svazu Maďarů vydána publikace Richarda Pražáka Ferenc Kazinczy a Brno (Kazinczy Ferenc és Brünn)

a későbbi V. Károly német-római császár 1335-ben részt vett a cseh, lengyel és magyar uralkodók visegrádi találkozásán, ahol kitűzték a Magyarországrol nyugatra vezető kereskedelmi útvonalat, és a raktározás jogát Bécsből Brünnbe helyezték át. Korvin Mátyás magyar király morvaországi uralkodása a 15. század 70-es éveitől Mátyás 1490-ben bekövetkezett haláláig tartott. Mátyás legjelentősebb morva hivatalnokja Jan Filipec kancellár volt, aki Brünnben nyomdát alapított, ahol 1488. május 20-án megjelent a híres magyar Thuróczy krónika is. Mátyás uralkodása idején egyébként Brünnben virágzott a kereskedelem és a kézműipar... A cikk további részében olyan jelentős történelmi személyekkel találkozunk, mint Jan Ámos Komenský, Kazinczy Ferenc, František Palacký, Josef Macůrek stb.

R. Pražák

MAGYAR SZERVEZETEK BRÜNNBEN

MAĐARSKÉ ORGANIZACE V BRNĚ

Už za před-
válečného

Československa
přichází do Brna
studovat Maďarí a
krátce po skončení
1. světové války si
v roce 1921 na
tehdejší technické
univerzitě založili
první spolek v
Brně, jímž bylo stu-
dentské sdružení
Corvinia působící
až do 2. světové
války. O jeho aktiv-
itách dnes ne-
existuje příliš mno-
ho informací a jed-
ním dokladem je
ho činnosti je
pamětní deska
maďarského jakobi-

na Ference
Kazinczyho
umístěná členy
sdružení v pro-
storách hradu
Špilberk.
Další pamětní des-

ka je umístěna na
Špilberku u vchodu
do muzea. Ta byla
zrekonstruována s-
vazem Maďarů v 90.
letech.

CORVINIA

Az első magyar szervezet Brünnben, a CORVINIA volt. A Cseh/szlovákiai magyar irodalom lexikonában (Madách – Posaonium, 1997) a Corvinia címszó alatt a következőket olvashatjuk:

„CORVINIA: a brünni német műegyetem magyar hallgatóinak egyesülete. A keresztény-nemzeti szellemiségű Magyar Ifjak Pozsonyi Szövetsége (MPISZ) szervezte meg 1919-ben. Szervezeti életére a hagyományos német diákegyesületek (Burschenschaftok) gyakoroltak hatást. A csehszlovákiai magyar ifjúsági mozgalmak nagyarányú kibontakozása idején a Sarló leghevesebb ellenfelének számított.“

A Corviniáról ma már nagyon keveset tudunk. Dr. Kráčmer, a brnoi rendőrkapitányság igazgatója 1927. május 16-án keltezett hivatalos levélből kitűnik, hogy az „Akademischer Leseverein Corvinia“ 1921. 6. 15-én alakult, és tagjainak száma 45 körül mozog. „Célja művelni a tagságot irodalmi és tudományos téren, tanulmányaikban támogatni a szegényebb tagokat, és ápolni a társasági életet ezek között... Ami az eme társaság tagjainak politikai megbízhatóságát illeti, ez ideig nem volt észlelve semminemű olyan körülmény, amely a társaságot vagy tagjait ilyen szempontból vádolhatná.“

Egy másik okmány a Corvinia – Magyar Akadémiai Olvasótársaság a brnoi helyőrség vezérkarához intézett kérelméről tanúskodik „...engedtessek meg egy emléktáblát elhelyezni költőjének, drámaírójának és humanistájának, Kazinczy Ferencnek /1759–1831/ emlékére a brnoi Spilberg vár cellájában, melyben az időben a költő fogva tartatott...“ A kérelem kedvező elintézésre talált, melyet a a brnoi katonai parancsnokság beleegyező levele igazol. Így került fel 1927-ben a Spilberg vár falaira az a márványtábla, amely máig is a magyarok zarándokhelyének számít. A táblán található domborművet Riegele Alajos, pozsonyi szobrászművész készítette. Arany betűkkel hirdeti – egy már-már feledésbe merült egyesület egyetlen kézzelfogható, de annál értékesebb hagyatéka – Kazinczy Ferenc emlékét.

KAFEDIK – KAZINCZY FERENC DIÁKKLUB

...A Diákklub 1969-ben alakult. „Egy érzés vezérelt bennünket. Magyar szót halljunk az otthontól távol eső morva fővárosban.“ - ez volt az alap gondolat, amely Oláh Gábor fejében született meg, és bizonyára

ő sem gondolta, milyen komoly és hosszú klubélet kezdetének volt akkor tanúja és fő szervezője.

Az évek folyamán rendszeres klubélet alakult ki Brünnben. Ennek gazdagsága, színezete és szellemi orientációja nagymértékben a soros elnöktől, és az őt körülvevő szervezőktől függött. Így volt a Klubnak néhány aranykora, de átélte a hanyatlás nehéz éveit is. Egyik legfontosabb tevékenysége a szlovákiai magyar középiskolák rendszeres tájékoztatása volt a brünni és más csehországi főiskolákon, egyetemeken való továbbtanulási lehetőségekről.

A Diákklub szorosán együttműködött a CSEMADOK komáromi alapszervezetével, a vágsellyei Vörösmarty Klubbal, a prágai Ady-körrel, a pozsonyi József Attila Ifjúsági Klubbal (röviden JAİK), a Rákóczi Szövetséggel, a Városmajori Ifjúsági Csoporttal, és más ifjúsági szervezetekkel. A 80-as évek végén és a 90-es évek elején részt vett a diákmozgalmak integrációs folyamatában, bejegyzett szervezetté vált, és rövid ideig megjelent a KAFEDIK folyóirata, a Sárge Szamar is.

Csehszlovákia szétválása következtében a tagok létszáma nagymértékben lecsökkent, és az utánpótlás hiánya miatt a helyzet évről évre romlott. A valamikor 200 tagot számláló diákklub 1999. elején szinte a holtpontra került. Könyvtárunkban a valamikori körülbelül 200 kötetből nem maradt egy sem.

1999. májusában a maroknyi meglévő tag a hagyományokhoz hűen felavatta az elmúlt 2–3 év alatt összegyűlt „golyákat“, új elnökséget választott, és a megváltozott körülményekhez viszonyulva újult erővel próbálja a KAFEDIK-ot újraszervezni.

CsMMSZ BRÜNNI SZERVEZETE

„...tenni akarnak annak érdekében, hogy hazájukban ugyan, de szülőföldjüktől távol az anyanyelv ékes köntösét magukra terítve az irodalom, a népművészet, a hagyomány gyöngyszemeit magukénak tudják és ezeket ebben a közegben be is mutassák.“

(Jégh Izabella: Prága, Osztrava, Brünn..., Prágai Tükör 1994/1-2)

Olgyai Ibolya, a CsMMSZ brünni alapszervezetének alapító tagja a következőképpen emlékezik vissza a szervezetre „őskorára“.

- ...akkor, amikor az egész elkezdődött, nem gondoltam arra, hogy ebből egyszer majd történelem lesz. Mennyi minden történt azóta! Pedig én csak a véletlennek köszönhettem, hogy kapcsolatba kerül-

Po delší válečné odmlce byl roku 1969 založen podobný spolek maďarských studentů pod názvem Studentský klub Ference Kazinczyho – KAFEDIK, který působil až do poloviny 90. let a měl až 200 členů. Sdružoval především vysokoškolské studenty maďarského původu z jižního Slovenska. Po rozpadu federace se počet maďarských studentů v Brně radikálně snížil. Činnost klubu se v 90. letech výrazně omezila, v současné době, kdy je opět možné bezplatné studium slovenských občanů, aktivita klubu ožívá. V roce 1990 byl v Praze založen Svaz Maďarů žijících v českých zemích, jehož brněnská organizace vznikla roku 1993. Mezi její členy patří bývalí studenti a členové KAFEDIKU, kteří se usadili v Brně, a Maďari z jižního Slovenska, kteří už

Olgyai Ibolya

dříve přišli do Brna za prací. Brněnský klub má zhruba 150 členů, občanů h-lásicích se k maďarské národnosti žije v Brně asi 400. Organizace sídlí na Gorkého ulici, kde se nachází také maďarská knihovna a videotéka a kde jsou pořádána pravidelná setkání členů, diskuse, přednášky, výstavy výtvarníků a další kulturní akce. Sídlí zde také informační centrum, jež poskytuje informace o Maďarsku a organizuje zájezdy do Maďarska; lze zde zakoupit i některé tradiční maďarské výrobky. Brněnská organizace Svazu Maďarů vydává občasník „Brünni Magyar Futár“ – „Brněnský maďarský kurýr.“ Vyrcholením celoroční činnosti bývají podzimní Maďarské kulturní

Orálek Jolán

dny určené pro širokou veřejnost.

tem a szervezkedés „lelki atyjával“, Orálek Jolánnal. Joli néni egy boltban ismertem meg, ahol bevásárlás közben magyar szavakat hallottam. Bemutakoztam, hogy én is magyar vagyok, és ezzel a kijelentéssel megpecsételődött a sorsom - Joli néni „behálózott“, és azóta foglalkoztat a brünni magyar közösség dolga. ...Joli néni tette meg az első lépéseket. Szerzett néhány címet és élénk levelezőkapcsolatban volt Csémy Tamással, a prágai központ elnökével. Az ő tanácsára felvettük a kapcsolatot Richard Pražákkal, a Masaryk Egyetem egyetemi tanárával, valamint a Kazinczy Ferenc Diákklub tagjaival. Szeptemberben már én is a CSMMSZ tagja voltam. Megkezdődött a munka.

...Nem volt egyszerű dolog... A meghívókat az első összefüggésről kézzel írtam - jobb híján a lakótelepi gyermek- és ifjúsági házba invitáltuk az érdeklődőket... Húsz ember jött el, ami kellemes meglepetés volt. Vojtek Zolinak volt a legtöbb hozzászólása, ötlete, tehát nem csoda, hogy később őt választottuk meg elnöknek.

... Első és legfontosabb feladatunk a brünni magyarok felkutatása és megszólítása volt. Joli néni ötletére apróhirdetést adtunk fel a napilapokba, de próbálkoztunk a telefonkönyvvel is - kikerestük a magyar hangzású neveket, és így is szereztünk néhány embert. Azután a rádióban is elhangzott a brünni szervezet megalakulásáról szóló hír - aki hallotta, eljött.

Természetesen a legnagyobb gond az állandó jellegű klubhelyiség hiánya volt. Hol itt, hol ott jöttünk össze - egy szálloda társalgójában, a Vasútépítő Rt. klubhelyiségében, jobb híján éttermekben. A szervezeti munka ekkor már meghívott vendégek fellépéseivel is gazdagodott.

... Ma már minden másképp van. Óriási utat tettünk meg, „megtoldasodtunk“. Van klubhelyiségünk, egy biztos tagállomány, sok-sok rendezvény. Sajnálom, hogy Joli néni nem érte meg ezt a fejlődést - biztosan örülne neki. Vitathatatlan érdemeiért a Szövetség Közgyűlésén (2000-ben) emléklappal méltatták munkáját, in memoriam.

Hogyan kezdődött ez az immár hét (10) éves maraton a szervezet élén? kérdeztem Vojtek Zoltánt, a CSMMSZ brünni szervezetének elnökét.

- 1993-ig nem igazán éreztem hiányát a magyar közösségnek itt Brünnben, hiszen addig a kapcsolattartás Szlovákiával gondmentes

volt, gyakran hazalátogattunk – magyar közegbe – a családdal. Ráadásul a hobbimnak, a vadászatnak köszönhetően majd minden szabadidőmet Szalkán töltöttem. A két ország szétválása után azonban megváltozott a helyzet. Egyszeriben „külföldre szakadtam“, ritkultak és anyagilag igényesebbé váltak az utazások, s így korlátozódott a rendszeres kapcsolat a magyar nyelvvel, a magyar közeggel. Ekkor jött a meghívás a CSMMSZ első összejövetelére, mely megragadott, és első perctől kezdve érdekelt egy ilyen közösség létrehozásának gondolata.

...A rákövetkező héten Mazanec Piroška lakásán jöttünk össze, hogy megpróbáljuk megfogalmazni az alapszervezet működésének irányvonalát és a legfontosabb teendőket, amik egy alakuló szervezet beindításához és működtetéséhez szükségesek voltak. Szerintem az embernek, ha be szándékozik lépni egy szervezetbe, elképzelésének kell lennie arról, mit is vár el ettől a szervezettől, s ha még vezető tisztséget is vállal, mi az, amit ennek a szervezetnek el kellene érnie. Mivel a többiek úgy döntöttek, hogy nekem van a legkézzelfoghatóbb elképzelésem a szervezet működéséről és céljairól, így engem választottak meg elnöknek. Azóta már hét (10) év telt el...

Ing. Vojtek

Vojtek Zoltán
1954-ben született, a Párkány melletti Szalka községből származik. Középiszkolai tanulmányait Kassán, magyar tannyelvű középfokú i-parsiskolában végezte. 1975-ben került Brünnbe főiskolára, és a villamosmérnöki diploma megszerzése után végleg a városban telepedett le. Nős, négygyermekes családapa. Diákévei alatt a KAFEDIK tevékeny tagja, néhány évig pénztárosa volt. A CSMMSZ brünni alapszervezetének megalakulása óta övé az elnöki tisztség, tagja az Országos Tanácsnak, és két évig a Magyarok Világszövetsége képviselője is volt. Mint villamosmérnök a Vasútépítő Rt. vezető-beosztású alkalmazottja.

Menyire valósult meg ez alatt a hét (10) év alatt az, amit akkor elképzeltetek és célul tűztetek ki?

- ... Céljaink között szerepelt például felvenni és tartani a kapcsolatot minél több itt élő magyarral, létrehozni egy központot, ahol lehetőség nyílik majd a magyar nyelvvel és kultúrával való rendszeres kapcsolattartásra, megtalálni a módját annak, hogyan kamatoztassuk a cseh környezetben azt, hogy magyarok vagyunk.

... Fontos célunk volt az is, hogy környezetünk jó véleménnyel legyen az itt élő magyar kisebbségről. Együttműködésünk sikeresnek mondható mind a Brünni Polgármesteri Hivatallal, mind az itt működő többi nemzetiségi szervezettel. Szolgáltatásaink széles skálája, amellyel megpróbáljuk kitölteni azt az űrt, amit az itt hiányzó hivatalos magyar intézmény jelent, pozitív visszhangra lelt.

Zoltán Vojtek se narodil v r. 1954 v obci Salka na jižním Slovensku.

Mi szerzett számodra a legnagyobb örömet ez alatt a hét (10) elnöki év alatt. Mi volt az, aminél megálltál, és érezted, hogy igenis, ezért érdemes csinálni...?

Vystudoval SPŠE s maď. vyučovacím jazykom v Košicích, pak VUT FE v Brně. Po studiu se trvale usadil v Brně. Je ženatý a má čtyři děti. Během studia v Brně byl členem maďarského studentského spolku KAFEDIK, kde pár let vykonával funkci pokladníka.

Od založení brněn-

ské organizace Svazu Maďarů je jejím předsedou. Je členem Předsednictva Svazu, kde vykonává funkci místopředsedy. Pracuje v ŽS Brno, a.s.

- ... Öröm számomra például, mikor az egyes rendezvények után elégedett arcokat látok, vagy mikor kezdeményezéseink pozitív visszhangra találnak. Nagyon nehéz eldönteni, mi szerzett a legnagyobb örömet... talán a közös munka, hogy akadtak szervezők, akik segítettek, akik szintén magukévá tették a szervezet célkitűzéseit, és a közös munkában az önmegvalósítás lehetőségét látták.

Volt valami, ami elkeserített, ami nem sikerült, amikor úgy érezted, hogy nem csinálod tovább?

- Konkrétan nem emlékszem. Különbösen is igyekszem mindig pozitív szemszögből nézni a dolgokat, mert például egy sikertelen rendezvénynek is van pozitívuma, a tapasztalat. Ami azonban nyugtalanító, az emberek életszemléletének, értékrendjének eltolódása. Az emberi kapcsolatokat mindinkább az anyagi kapcsolatokat váltják fel.

Mit hozott számodra a CSMMSZ, mivel gazdagította Vojtek Zoltán életét a Szövetségben való tevékenység?

- Sok tanulságot, szervezési tapasztalatot, értékes emberi kapcsolatokat, barátot, ismerőst...Egy bizonyos szellemi töltetet, ami napjaink gyors életvitele mellett óriási érték...Szinte állandó kapcsolatot a magyar nyelvvel, ami segít abban is, hogy gyermekeimmel otthon csak magyarul beszéljek, és nem utolsó sorban megelégedést, sikerélményt.

Mit vesz el ez a munka az életedből?

- Sok időt, amit a családomra, hobbiaimra szentelhettem volna, de ezen nem gondolkodtam még igazán. A legfontosabb az, hogy az ember megtalálja azt az egyensúlyt, ami részben boldoggá, részben pedig elégedetté teszi. Vonatkozik ez a lelki, szellemi, fizikai és anyagi igényei kielégítésére - mindenkinek van egy értékrendje, ami szerint él...

Ěn a lelki erőmet a családoból merítem, az anyagiakat a munkahelyemen biztosítom be, és a szellemi igényeimet pedig a Szövetségben való tevékeny munka elégíti ki.

Jut időd még valami másra?

- Igaz, hogy amióta a CSMMSZ tevékenységéből részt vállaltam, kissé háttérbe szorult a vadászat és a természetjárás, de mivel ez nyújtja számomra a kikapcsolódást, a test regenerációját, feltöltődését, így erre is igyekszem időt szakítani – noteszem címlapján ugyanis ez áll: „ha nem tudod legyőzni az időt, egyezz meg vele, tedd a barátoddá.“

A CSMMSZ brünni alapszervezete életképes – ezt már bizonyította. A szervezeti élet kiépítése óriási feladat volt, de egy virágzó közösség továbbvitele semmivel sem lesz kisebb...megtartani a kivívott elismerést, kielégíteni az egyre növekvő igényeket csak véget nem érő, rendszeres munkával lesz lehetséges. A vezetőség ezzel tisztában van, hiszen tudatában van, hogy az új utak keresése pangás idején elkerülhetetlen.

Klára Navrátilová, BMF 2000/2

Na snímcích jsou záběry ze setkání s maďarským prezidentem Árpádem Gönczem (vpravo nahoře), členů organizace na návštěvě v Rakousku (vlevo nahoře) a ze setkání s velvyslancem Maďarské republiky Zoltánem Vezérem (vpravo dole).

TÉNYEK

FAKTA Hol tartunk ma?

- Svaz Maďarů žijících v českých zemích byl založen v roce 1990 v Praze. O té doby vzniklo šest základních organizací, brněnská organizace byla založena v roce 1993.

- Brněnská organizace Svazu evidovala 220 členů (z 427 občanů maďarské národnosti v Brně) z nichž 113 členů zaplatilo členské příspěvky.

Z hlediska plátců členského příspěvku je brněnská organizace druhá nejpočetnější v republice. - Brněnská organizace je jediná, která spravuje Maďarské kulturní a informační centrum, čímž slouží členům i brněnské veřejnosti. Každý měsíc informujeme členy a příznivce o programech organizace.

- Dvakrát ročně vydáváme zpravodaj Brünni Magyar Futár (Brněnský kurýr). Pořádáme Maďarské kulturní dny, jimiž se snažíme přiblížit maďarskou kulturu brněnskému publiku.

- Máme úzké kontakty s místní

ACseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségét (CsMMSz) 1990-ben alapították Prágában. Azóta 6 alapszervezete alakult, a brünni 1993-ban.

ACsMMSz brünni szervezete 2003-ban 220 tagot jegyzett (ez a Brünnben nyilvántartott 427 magyar nemzetiségű állampolgárnak több mint 50 %-a), ebből a fizető tagok száma 2002 december 31-ével bezárólag 113 volt.

A fizető taglétszámot figyelembevéve a brünni szervezet a CsMMSz 2. legnagyobb alapszervezete.

Egyedüli alapszervezet, mely Magyar Kulturális és Információs Centrumot (MKIC) üzemeltet, igyekezve ezzel kielégíteni úgy a tagság kulturális, művelődési és egyéb igényeit, mint a cseh nyilvánosság érdeklődését a szolgáltatások iránt.

Rendszeres havi tájékoztatót adunk ki, mely segíti a kapcsolattartást tagjainkkal, támogatóinkkal és a szervezettel szimpatizálókkal.

Időnkénti kiadványunk a Brünni Magyar Futár pedig közösségformáló, közösségösszetartó szerepet tölt be.

Az évente megrendezendő Magyar Kulturális Napok küldetése pedig a magyar kultúra népszerűsítése cseh környezetünkben

Szervezetünk ma már széles kapcsolatrendszerrel rendelkezik, együttműködik helyi, kerületi és állami szervezetekkel, nemzetiségi szervezetekkel, magyar hivatalos szervezetekkel, intézményekkel és baráti kapcsolatot tart fenn nemegy határon túli magyar egyesülettel.

Az MKIC üzemeltetésének köszönhetően sikerült részben megoldani tevékenységünkhöz szükséges anyagi háttér biztosítását.

Bevételi források 2002-ben:

- a) belföldi és külföldi pályázatok által elnyert támogatás: 60 %
- b) a MKIC szolgáltatásaiból származó bevétel: 30 %
- c) tagsági díj: 6 %
- d) egyéb bevétel: 4 %

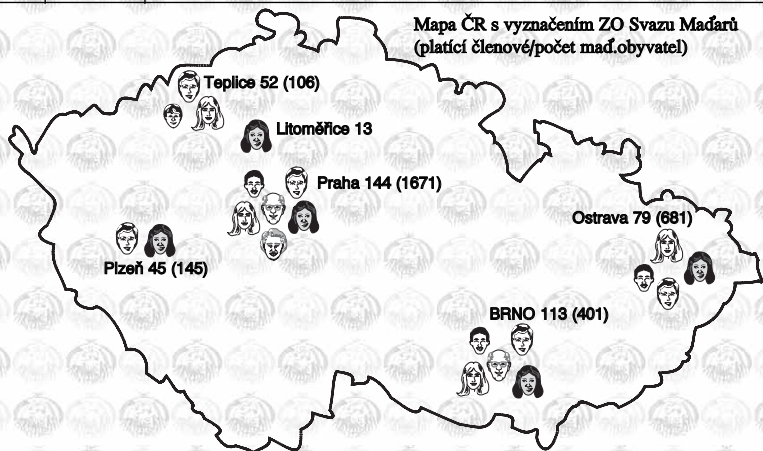
A szervezet célkitűzéseinek következetes megvalósításával sikerült bizonyítanunk megbízhatóságunkat és kivívni mind tagjaink mind támogatóink bizalmát.

Célkitűzéseink:

- a) az identitástudat megőrzését, a magyar nyelv, kultúra és hagyományok megtartását segítő lehetőségek biztosítása,
- b) a magyar kultúra cseh környezetben való népszerűsítése,
- c) szolgáltatások nyújtása.

**Obyvatelé České republiky podle národnosti v letech 1921 až 2001
(Čseh köztársaság magyar nemzetiségű állampolgárainak száma)**

Rok sčítání	Počet obyvatel celkem	v tom obyvatelé národnosti						
		české	slovenské	ukrajinské ruské	polské	maďarské	německé	jiné a nejjistěně
1921	10 005 734	6 758 983	15 732	13 343	103 521	7 049	3 061 369	45 737
1930	10 674 386	7 304 588	44 451	22 657	92 689	11 427	3 149 820	48 754
1950	8 896 133	8 343 558	258 025	19 384	70 816	13 201	159 938	31 211
1961	9 571 531	9 023 501	275 997	19 549	66 540	15 152	134 143	36 649
1970	9 807 697	9 270 617	320 998	16 413	64 074	18 472	80 903	36 220
1980	10 291 927	9 733 925	359 370	15 322	66 123	19 676	58 211	39 300
1991	10 302 215	9 770 527	314 877	15 208	59 383	19 932	48 556	73 732
2001	10 230 060	9 641 129	193 190	35 587	51 968	14 672	39 106	254 408

A csehországi magyarság létszáma az egyes városokban
1991-ben és 2001-ben
(počet obyvatel maďarské národnosti v letech 1991 a 2001 v ČR)

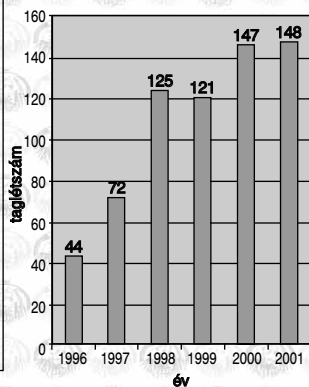
Város	magyarság létszáma 1991-ben	magyarság létszáma 2001-ben	CsMMSz fizető tag 2002 -ben	%
Prága ¹⁾	1594	1671	144	8,6
Ostrava ¹⁾	998	681	79	11,6
BRNO ¹⁾	401	427	113	26,0
Karviná	630	389		
Haviřov	530	314		
Karlovy Vary	424	257		
Chomutov	392	236		
Most	332	225		
Sokolov	329	220		
Frýdek-Místek	218	188		
Ústí nad Labem	260	185		
Kladno	230	146		
Píseň ¹⁾	221	145	45	31,0
Liberec	201	143		
Hradec Králové		123		
Orlová	296	117		
Bohumín		114		
Pardubice		113		
Kadaň		109		
Teplice ¹⁾		106	52	47,7
Litoměřice ¹⁾			13	

¹⁾ Magyar szervezetek/Organizace Svazu Maďarů

samosprávou, s národnostními menšinami, s českými i maďarskými úřady a krajanskými organizacemi. Díky provozu Maďarského kulturního a informačního centra se nám podařilo zajistit část financí potřebných k provozu organizace.

Zdroje příjmů v roce 2002:

- Tuzemské a zahraniční nadace: 60 %
- Příjmy Maďarského kulturního a informačního centra: 30 %
- Členské příspěvky: 6 %
- Jiné zdroje: 4 % – Důsledným uskutečňováním cílů organizace jsme si vydobyli podporu našich členů a sponzorů. Našimi cíli jsou:
- Zachování identity, uchování maďarského jazyka, kultury a zvyklostí
- Přiblížení maďarské kultury českému publiku
- Poskytování služeb v rámci Maďarského kulturního a informačního centra.

Taglétszám alakulása a Brünn-i szervezetben

KIEMELT ESEMÉNYEK

VÝZNAMNĚ UDÁLOSTI

1995-től évente megrendezésre kerülnek a Brünni Magyar Kulturális Napok

- Organizace Maďarských kulturních dnů od roku 1995.
- Zřízení Maďarského kulturního a informačního střediska v roce 1995 pomocí maďarské nadace Ilyés Közalapítvány (stálá klubovna pro setkání členů, knihovna, videotéka, setkání členů a besedy, apod.).
- Vydávání zpravodaje Brünni Magyar Futár (Brněnský kurýr) za podpory Magistrátu města Brna.
- Účast našeho folklorního souboru na mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici v sekci Domovina od roku 1996.
- Videodokumentace činnosti organizace od roku 1996.
- Rekonstrukce pamětní desky maďarských Jakobínů na Špilberku za podpory člena organizace Vidora Podhorské v roce 1997.
- Vydání kazety člena organizace - hudebníka Antala Mészárose

A Brünni magyarok szervezete éves tevékenységének legjelentősebb eseménye a magyar kultúra szerény, ám helyi szinten jelentős seregszemléje. Célja a magyar kultúra bemutatása és népszerűsítése cseh környezetben.

1995-től szervezetünk üzemelteti a Magyar Kulturális és Információs Centrumot (MKIC), melyet az Ilyés Közalapítvány anyagi támogatásával hozott létre. Ez többek között szervezetünk tagjainak találkozási bázisa, könyvtárral, video és fonotékával, rendszeres kulturális, művelődési, hagyományörző tevékenységgel.

A brünni magyarok szervezete által létrehozott Gorkij utcai Magyar kulturális és információs centrum (MKIC) az elmúlt évek szerény munkája révén bekerült a cseh köztudatba is. A klub kínálta lehetőségeket ma már nemcsak a szervezet tagjai (a magyar közösség) használja ki, hanem a brünni lakosság is. Ők elsősorban a magyar turisztikai lehetőségek, utazások után érdeklődnek valamint a szervezet nyújtotta fordítói és tolmácsolási szolgáltatásokat veszik igénybe. Hogy a brünni magyar szervezet célkitűzései nem irreálisak, bizonyítja az a tény is, hogy utazási közvetítőirodájukon keresztül. 2000-ben több százan üdültek Magyarországon.

1995-től már rendszeresen a Brünni Polgármesteri Hivatal anyagi támogatásával saját lapot adunk ki „Brünni Magyar Futár” címen.

Ereszkedik le a felhő – Mám Të rád v roce 1997.

– Zastoupení CK Maďarská turistika v Maďarském kulturním a informačním centru od roku 1997.

– Zastoupení CK Hungariatour v Maďarském kulturním a informačním centru od roku 1998.

– Tlumočnické, překladatelské a průvodcovské služby v Maďarském kulturním a informačním centru od roku 1999.

– Oslavy milénia: hodiny maďarské historie, výstava o životě českého hrdiny maďarské revoluce roku 1848–49

Gy. Hrubého...

– Kateřinská zába-va od roku 2000.

– Dokument o činnosti organizace s názvem Brněňští Maďaři v roce 2000.

– Od roku 2001 účast na multikulturních akcích jako např. Multikulturní Brno, Ke kořenům, Žijeme v jednom městě.

– Vydání knihy R. Pražáka Ferenc Kazinczy a Brno (Kazinczy Ferenc és Brünn) v roce 2001.

– Vydání knihy

L. Nagy Hajduci (Hajdúvitézek) v roce 2003.

NEPES KRÓNKA - 1996

Brünni Magyar Futár előző - 1996. évi kiadásban megjelent - száma óta "oké volt így is a Dunán", ezzel jól eszményrelel töltött a CsMMSZ brünni szervezeti krónikája. Lapunk lapjainra miatt azonban néha mólókat részletesen beszámoló minden eseményről. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a rendezvényekről Övegvényen a Prágai (2002-1996 és 1997-2002) megjelent számban olvashatnak - a szék. mag.]

Tükör az életben... Kórusvezetés... Kórusvezetés... Kórusvezetés...

Kórusvezetés... Kórusvezetés... Kórusvezetés... Kórusvezetés...

Kórusvezetés... Kórusvezetés... Kórusvezetés... Kórusvezetés...

GONDOLATOK

Level a brünni magyaroknak

Vállaljuk önmagunkat!

Feltek a napunk, látván a mi unok, árad a kegyelem fényük... Ezzel kezdődött a CsMMSZ brünni szervezeti krónikája... A feltek a napunk, látván a mi unok, árad a kegyelem fényük... Ezzel kezdődött a CsMMSZ brünni szervezeti krónikája...

csodálatos harmóniát! A nemzetek egygyorsulásuk sem egy... becsülettel, hanem harmóniával... csodálatos harmóniát! A nemzetek egygyorsulásuk sem egy... becsülettel, hanem harmóniával...

Vanda Károly

Ha nincs megfelelő, rugalmas kapcsolat a közösséget irányítók és a tagok között, a leghasznosabb munka is kárba veszik... Ezért fordít szervezetünk nagy figyelmet a tagok rendszeres havi tájékoztatásának, valamint a Brünni Magyar Futár című alkalmi hírlap kiadásának. 1995-től 10 száma jelent a Brünni Magyar Futárnak.

1996-tól hagyományörző csoportunk rendszeresen képviseli szervezetünket a Strážnicei Nemzetközi Folklorfesztivál Domovina című műsorában.

ŮSTAV LIDOVÉ KULTURY VE STRÁŽNICI

vysokejte upřimné poděkování

Folklorní skupině Svazu Maďarů z Brna

za účinkování v pořadí

54. ROČNÍKU MEZINÁRODNÍHO FOLKLORNÍHO FESTIVALU

STRÁŽNICE '99

PRŮBĚHU PRACOVNÍHO BŮDY SIGNETIX

1996-tól tevékenységünk-ről rendszere-sen készül videoösszeállítás.

1997-ben a Szövetség kezdeményezésére Podhorsky Vidor tagunk anyagi támogatásával felújításra került a Spilberg várbörtön falán található magyar jakobinusok emléktáblája.

1997-ben szervezetünk kiadta Mészáros Antal „Ereszkedik le a felhő - Mám té rád“ című hangkazettája.

1997-től az MKIC egyben a Magyar Turisztika információs pontja is.

1998-tól a Hungariatour utazási iroda kirendeltsége is az MKIC-ben működik.

1999-től a MKIC kínálata tovább bővült tolmács, fordító, idegenvezető és közvetítői szolgáltatásokkal

2000. millenniumi év kiemelkedő eseményei voltak:

- a Magyarok történelmét „Őskortól napjainkig“ bemutató előadássorozat
- Hruby Gyula az 1848/49-es magyar szabadságharc cseh származású mártírjának életrajzi kiállítása
- Pécsi L. Dániel: „Nemcsak nyelvében, de jelképeiben is él a nemzet“ c. előadása
- A MÁNE Budapest táncegyüttes brünni fellépése
- Felvidéki népviseleti baba-kiállítás
- Ghymes együttes koncertje
- Gyermekünk mikulásesti előadásában a „Kiskakas gyémánt fél krajcárja“ c. mesejáték

A gyerekeinkkel való foglalkozást, kiváltképpen az anyanyelv (?) ...apanyelvapolást, lehet mindenki szívügyének tekintni, csak valahogy nehezen ülteti át a gyakorlatba . Gyermekünk Mikulás esti fellépése (2000-ben) bizonyítja, hogy a kitartó munka ezen a téren is jelentős haladást

2000-től kerül évente megrendezésre a Katalin bál.

Egy magyar bál megrendezése már régóta foglalkoztatta a brünni magyar szervezet vezetőit.

A millenniumi évben végre - "...itt az idő, most vagy soha!"- jelisével rászánták magukat a vezetők, hogy november 25-én, Katalin napján, megrendezzék a morva fővárosban az 1. magyar bált. Jó szervezés, kiváló hangulat, somorjai vendégtáncosok, nagyszerű zenekar és táncoslábú közönség - ez volt a záloga a fergeteges sikernek.

2001-től tagjaink rendszeresen fellépnek Brünn város multikulturális rendezvényein is, mint. pl. festival Multikulturální Brno (Multikulturális Brünn fesztivál), Ke kořenům (Gyökereinkhez), Žijeme v jednom městě (Egyazon városban élünk), stb.

2001-ben megjelent Magyar Világháló a világban élő magyarok ezredévi üzenetei c. kiadványban is olvashatunk a brünni magyar szervezet tevékenységéről

2001-ben Richard Pražák: Ferenc Kazinczy a Brno (Kazinczy Ferenc és Brünn)

2001-ben a HTMH anyagi támogatásával egy dokumentumfilm készült Brünni Magyarok 2000-ben címmel.

A CSEH-ÉS MORVAORSZÁGI MAGYAROK SZÖVETSÉGE
Svaz Maďarů žijících v českých zemích
ČZ: 602 00 Brno, Gorního 12
tel./fax: (+ 420-5) 41 24 10 62, e-mail: mkic@tatise.cz
© 2001

BRÜNNI MAGYAROK 2000 - BEN

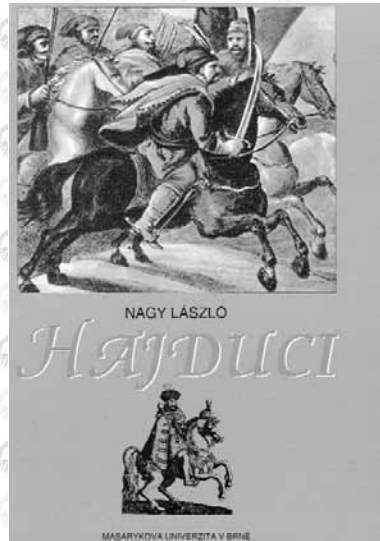

BRÜNNI MAGYAROK
2000 - BEN

2003-ban Nagy László: Hajdúci (Hajdúvitézek) c. könyv cseh nyelven való kiadásában közreműködött szervezetünk

2003-ban nemzetközi cimbalom koncert Herencsár Viktoria, a TRITON trio és vendégeik közreműködésével.

Köszönöm a szíves megfigyelést és a javaslatokat!

Rendeltem a magyar nyelvű fordítást, ide-hozták egy példányban, azt a földet amit én magam mentek!

Köszönöm a figyelmüket!

Jo' Istén áldja!
Köszönettel,

Attila Székely

1996. okt. 19.

"Látom rendkívüli képzetek enteri alakkai
lőteri: lennivaló rigore ..."

(Olló's Gal)

Hilteleken ön is ult

Látnomra ebbe a részelt
közvetlenül a magyar indoklás
gyógyászati megfigyelésén.

További kedves, dehisz Nővel
a közönség - a megfontolt
Ért!

1978. május 20.

Károly János

Ismeretlen nagy valószínűséggel, hogy díjazták, fejérik
a tudományt, nyelvet - a vételek mentésére épült!

Sok-sok szerencse

Göncz Árpád

Németh László emlékére
Gondolatszerű mondás közzététel
a szíves megfigyelés:

Hűség a hűséghez,
Bátorosság a hűséghez!

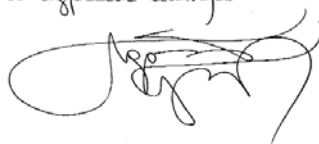
Működésükkel:

R. József

Brno, 1996. márc. 29.

(1996. III. 1.)

Te termi az ágat Ága termi a bimbókat. Bimbókat
szülte a szent Emerenciát, szent Emerencia szülte a
szent Annát, szent Anna szülte a Szűz Máriát, Szűz
Mária szülte a Világ Megváltóját. Istén áldesse az
egész bimbó kompariát. Mindentit csókolgat azzal,
avval a legjobban kívánja

A.D. 1998. nov. 21.

Nagy örömmel látjuk meg Brnóban 1994.
december utáni 2001 decemberében.

Nagyon köszönöm a munkáját és megköszönöm,
hogy a város lecsapott kezébe a
"Pavlovsk teremben" a szobor a szobor
tel. Alatt hármas 7 is szobor is szobor
deh közönség véleménye azaz közönség
megköszönés és köszönetnyilvánítás

2001. dec. 22

Összesen

gyűjtés

szobor

SAJTÓVISSZHANG

MEDIÁLNI OHLAS

Před 200 lety seděl Ferenc Kazinczy na Špilberku, v sobotu jeho památka posloužila při otevření kulturního centra

Brněňští Maďaři mají středisko

BRNO (rb). Čerstvým vymožením nověly sklepní prostory v Gorkého ulici č. 12, kde bylo v sobotu večer otevřeno Maďarské kulturní a informační centrum v Brně.

S pomocí Nadace Illyés a Ministerstva kultury ČR si je vybudovali členové brněnské základní organizace Svazu Maďarů žijících v českých zemích. Prostou klenutou místnost zdobí obrazy László Garaje. Brzy bude vyhabena ná-

bytkem, budou zde k dispozici časopisy, hudební nahrávky a počítačová databáze.

Posláním střediska je sloužit jak potřebám této národnostní skupiny, tak rozvoji česko-maďarských vztahů ve sférách kultury, podnikání, ale též cestování a rekreace. Veřejnosti bude středisko zpřístupněno až 25. listopadu, kdy se má na brněnské magistrátě uskutečnit setkání českých a maďarských podnikatelů.

K zahájení večera zanotovala redaktorka maďarského vysílání Českého rozhlasu II.

dílkó Cséfalvyová píseň Jánosé Brodových já byl rúzi (Ha én róza volnék...), která má význam neoficiální generální hymny. Premiéru v úvodu přednesla brněnská Maďarí Zoltán Vojtek, předseda celostátního svazu Tamás Csémy, zástupkyně Maďarského kulturního střediska v Praze Hedvig Hajdúová a Barnabás Kerekés z maďarského Svazu pro [...], novou kulturu. Ten připomněl osobnost osvícenského básníka, jazykovědyce a jakobína Ference Kazinczyho (1759–1831), jenž byl roku 1795 vězněn na Špilberku.

Večera se zúčastnil i zástupce řecké komunity v Brně.

Maďarské kulturní dny obšířily večera také maďarskou mši v kostele sv. Jakuba a odpolední galakoncert v Lužánkách, kde se svým programem vystoupily děti brněnských Maďarů. Hvězdou koncertu byl zpěvák a básník János Brodý z legendární rockové skupiny Illyés.

Maďarů žije v ČR asi 20 tisíc. Většina zde zastupila kořeny po druhé světové válce, kdy byla část Maďarů z jižní-ího Slovenska předsídlena do českého pohraničí.

Ídílkó Cséfalvyová recituje verše Mihálye Babitše. V pozadí náslouchná Barnabás Kerekés. Foto: Rovnost/Marie Sattlerová

Málokdo ví, že hotel Voroněž postavili právě Maďaři

V brněnských sálech se tančily čardáše

ROBERT KLÓS

BRNO. Dny Maďarské kultury v Brně večera vyvrcholily mši v kostele sv. Jakuba a pietním aktem na Špilberku u pamětní desky básníka, prozaika a překladatele Ference Kazinczyho.

„Jednalo se v pořadí o třetí kulturní dny“, říká jednatelka brněnské organizace Svazu Maďarů žijících v českých zemích Klára Navrátilová. „Naším cílem bylo oživit a zpřístupnit kulturu rodné země maďarské menštině v Brně, a také představit maďarskou kulturu ostatním lidem. V loňském roce jistý deník celou akci pozitivně, oševem v komentáři poznamenal, že se nám nepodařilo přelomčit hranice a zůstali jsme uzavřeni ve své menšině.“ Proto se pří letoš potařatelé rozhodli uspořádat program tak, aby spojil obě kultury a přitáhl i běžného diváka. Příkladem takového vydařeného experimentu bylo vystoupení brněnské zpěvačky a houslistky Ivy Bittové, která hrála spolu s Doretou Kaldrovou skladby maďarského autora Bartóka.

V sobotu večer se konal v kongresovém sále hotela

Svaz Maďarů žijících v Czechách a na Moravě je členem Světového svazu Maďarů, což je organizace se sídlem v Budapešti, která sdružuje kluby šedesáti zemí světa. Za aktivní činnost během posledních let byla právě brněnská organizace při příležitosti kulturních dnů oceněna stříbrnou pa-

mětní medailí a pamětní listinou Pro maďarský národ. Podle sloh Erzsébet Poganyové, referentky pro věci slovenské a české Světového svazu Maďarů, je toto ocenění vzácné, protože na Slovensku ho dosud neobdržela žádná organizace, a tu nás mají tuto cenu pouze dva subjekty.

V průběhu pátečního roduhu Maďarských kulturních dnů v Brně se v vikánu mimo jiné představitel maďarské komorní tálkání soudu ze Slovenska Sotera a indonáři se venovali profika a divoerky Gáspár Szabó (1907–1972). „Národní se v Budapešti. Již dlouho dobu na Slovensku a zemřel v Praze. Jeho žena je tedy spopu se třemi roduhu.“ říká Právo její manželka Kinga Szabóová. Grafiky si prouí prohlédnout i některé nářávků v maďarských krojích. (d)

Magyar Napok Brünben

Ma kezdzódnék Brünben a Cseh és Morvaország Magyarok Szövetségének szervezésében a II. Magyar Kulturális Napok. A rendezvényt sorozat a szervezet tevékenységét szeretné bemutatni a széles nyilvánosságnak. Ezenkívül ízelítőt ad a magyar kultúrából, lehetőségét nyújt új baráti kapcsolatokat kialakítására, valamint a cseh és magyar intézerek és személyiségek nem hivatalos találkozására. Ma este nyílik Dolán György képzőművész kiállítása a Magyar Kulturális és Információs Centrumban, holnap este a Csalló néptáncgyűttes, valamint Tolcsvay Béla és zenekara lép fel a Lužánky szabadidőközpontban. (ú)

Úter 27. října 1998

MÍSTNÍ ZPRAVODAŠTÍ

Přední řádek tančí před vystoupením.

Foto: Rovnost/Petra Málková

Uherské kroje ovládl Brno

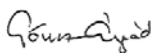
BRNO (rb). První maďarský koncert v koncertním diváku káři a diváků na pátém ročníku obchodnímu podniku kultury obstaral uherské kroje. Jedná se o první koncertní představení uherských krojů v Brně. Na začátku akce byla uvedena výstava grafie Jozsefa Lintváryho v Maďarsku. Koncertem a výstavou se zúčastnilo množství obyvatel Brna. Vstupné bylo 100 Kč. Akce byla maďarské organizací. Jedná se o první koncertní představení uherských krojů v Brně. Na začátku akce byla uvedena výstava grafie Jozsefa Lintváryho v Maďarsku. Koncertem a výstavou se zúčastnilo množství obyvatel Brna. Vstupné bylo 100 Kč. Akce byla maďarské organizací.

Maďarský prezident Árpád Göncz poskytol

„Najmenej nebezpečná šťastná menšina.“

Do Brna zavítal nedávno na súkromnú návštevu maďarský prezident Árpád Göncz. V brnenskom Mestskom divadle maďarský prezident prednášal na tému Ľudská dimenzia európskej integrácie, po ktorej venoval rozhovor aj Novému Času.

• **Pán prezident, v roku 1990, keď zvolili Václava Havla za prezidenta, ste povedali: "Tak to vyzdá, že nakoniec aj ja budem prezidentom!" Váš uviedli do úradu niekoľko mesiacov potom. Venujete sa i naďalej "vešteniu"?**

- Naposledy som si "zaprorokoval" len nedávno, keď som v jednej prednáške povedal, že národy nášho regiónu majú čoskoro dostatok síl, aby zbúrali bariéry, ktoré nás rozdeľujú a upevnia putá, ktoré nás spájajú. Verím, že spoločnými silami sa nám to podarí.

• **Pospejkáva sa, že Maďarsko sa ako prvé z postkomunistických stredo-európskych krajín stane členom NATO.**

- Toto nemôžem potvrdiť. Nezávisí to len od toho, ako veľmi chceme do tejto organizácie vstúpiť. Pôsobí tu mnohých iných faktorov, najmä spolupráca s Ruskom a s NATO a naša ekonomická situácia.

• **Ráta Maďarsko s tým, že k vstupu do NATO a EÚ by sa vyjadřil aj jeho obyvateľia?**

- Je samozrejme, že či už členstvo

vo NATO alebo v EÚ by malo riešiť referendum. Je to základná požiadavka demokracie.

• **Maďarská spoločnosť je roztrpčená súčasnou situáciou v krajine. Prečo?**

- Keď sa v roku 1956 maďarská ekonomika v porovnaní s ostatnými krajinami v regióne stala liberálnejšou, Maďarsko sa v tom čase veľmi zadlžilo. Utrpela a zdeformovala sa celá štruktúra ekonomiky. Maďarsko teraz platí dlh za toto obdobie. Až v roku 1995 nastala situácia, kedy sa vláda pokúsila zbaviť krajinu tohto bremena. Je to veľmi bolestivá ťižba. A na dôvok, hoci nemám na to dôkazy, maďarský národ má apriórny pesimistický mentalitu. Keď sa napr. v Amerike niekoho spýtate, ako sa má, odpovie: O. K., výborne. Keď sa na to isté spýtate niekoho v Maďarsku, odpovie: nestojí to za nič.

• **Vy vidíte vývoj v Európe optimistickjšie?**

- Je veľmi ťažké povedať, či ho vidím optimistickjšie. V každom prípade nemám právo, aby som ka-

zil dobrú náladu ľuďom. Nemám právo ani na to, aby som pred národom poprel všetky ťažkosti, pretože ich napokon cítia... Kedysi som hovorieval, že by som bol rád sluhom tých, ktorí nemajú žiadneho sluhu. Na marco toho by som rád povedal

mi najmenej blízky. Musím podoznieť, že je to žena - veľmi schopná a výnimočná žena. A mám pocit, že túto funkciu Pánob vytvoril práve pre ženy. Jednak preto, že dokážu urobiť poriadok medzi vlastnými deťmi, keď ide o porušenie ich práv, a z druhej strany ja sám som feminist. Prepáčte mi to.

• **Čo si myslíte o združovaní ratifikácie slovensko-maďarskej zmluvy v slovenskom parlamente?**

- Zo srdca verím, že ratifikácia sa uskutoční v marci a dúfam, že sa zrodí charta menšinových jazykov. Všetkým mojim slovenským priateľom

prezidentom?

- Na svet som za začal pozerať zo širšieho uhla pohľadu. Ale iste viete, že pravda tkvie vždy v detailoch. Takže dôležitejšie než spoločnosť je vždy jednotlivci. Lebo spoločnosť sa skladá z konkrétnych osôb. A v mojom odbore treba sa niečomu naučiť - hoci poznaniu, že vo chvíli,

Árpád Göncz

(74-ročný) vyštudoval Právnickú fakultu buda-peštianskej Univerzity vied Petra Pázmányho a ukončil 4 roky štúdiá na Fakulte rastlinnej výroby na Gödöllőho univerzite poľnohospodárskych vied. Pracoval ako robotník, kým ho v roku 1957 nezatkli za účasť v Revolúcii 1956. Otca štyroch detí odsúdili za sprí-

sahanie a volezradu na doživotné väzenie, z ktorého si odpykal vyše 6 rokov. Prepustili ho až v roku 1963 v rámci amnestie.

"V strednej Európe je možné čokoľvek a zlé môže byť na niečo dobré," hovorí Göncz. "Vo väzení som mi naskytla šanca naučiť sa po anglicky a pracoval tri roky ako prekladateľ. Musím sa poďakovať väzeniu za základy, na ktorých som neskôr staval svoje živobytie," dodáva. Keďže diplomy z dvoch univerzít nemohol v socialistickom Maďarsku využiť, zaoberal sa prekladateľskou činnosťou - preložil

Doctorowa, Faulknera, Hemingwaya, Sontaga, Updikea a Wolla. Jeho prvá samostatná kniha Výrobcovia sandálov bola uverejnená až v roku 1974, keď mal 52 rokov - opisuje jeho väzenské skúsenosti pod pláštikom súdneho procesu, týkajúceho sa kacírstva, v Maďarsku 15. storočia.

V tomto období už bolo možné uvádzať jeho hry na javiskách, vrátane veľmi úspešnej Magyar Médeia (Maďarská Médeia).

V roku 1988 sa stal podpredsedom Maďarského Penklubu a ako spisovateľ a knižný prekla-

dateľ pracoval až do roku 1990.

Ešte v roku 1988 sa stal zakladateľom a hovorcaom Skupiny slobodných iniciatív a potom Aliancie slobodných demokratov (SZDSZ). Od mája do septembra 1990 bol parlamentným členom SZDSZ. Prezidentom republiky je od augusta 1990.

Ako spisovateľ i politik dostal mnoho cien. Možno hodnotnejší ako akákoľvek cena je fakt, že prezident - známy ako skromný sväto (stýňko) Arpi - vedie na rebríčku popularity maďarských politikov už celé roky. (mj)

Maďarů na Brněnsku přibývá

Romana Rychlíková

Brno • Prezentovat maďarskou kulturu, uchovávat národní identitu, ale i rozvíjet česko-maďarské vztahy si klade za cíl Svaz Maďarů žijících v českých zemích. O tom, kolik lidí se k maďarské národnosti v Brně hlásí a jaké jsou nejbližší aktivity občanského sdružení, jsme hovořili s jeho předsedou Zoltánem Vojtekem.

• Máte představu, kolik Maďarů na jižní Moravě žije?

Podle oficiálních výsledků sčítání lidu se počet příslušníků maďarské národnosti menší na území bývalého Jihomoravského kraje za posledních deset let zvýšil o dvacet procent. V roce 1991 to bylo 1471 lidí, v roce 2001 už 1759. Pro srovnání: na Brněnsku žilo před deseti lety

401 Maďarů, o deset let později se k národnosti přihlásilo 561 lidí.

• Jaké jsou hlavní priority svazu?

Stanovili jsme si tři cíle. Sdružovat lidi, kteří se hlásí ke své národnosti, uchovávat maďarskou kulturní identitu a poskytovat překladatelské služby. Svaz Maďarů vznikl v roce 1990 a je jedním z jedenácti národnostních klubů v moravské metropoli. Snad mohu říci, že patříme k těm lépe fungujícím.

• Na jakou činnost se zaměřujete?

Předejším provozujeme Maďarské kulturní a informační centrum v Gorkého ulici 12. To členům sdružení, kterých jsou registrováni na dvě stovky, nabízí řadu kulturních a vzdělávacích programů, jako jsou bese-

dy, přednášky, koncerty či filmové projekce. Také všem zájemcům zprostředkováváme turistické zájezdy po Maďarsku, poskytujeme překladatelské a tlumočnické služby. Brněnští Maďari rovněž pořádají dětské sportovní dny a vydávají svůj časopis Brněnský maďarský kurýr. Každoročním vyvrcholením jsou podzimní Maďarské kulturní dny v Brně.

• Co přinesou ty letošní?

Začnou v neděli v 10 hodin mší svatou v maďarském jazyce v kostele svatě Rodiny v Grohově ulici. Tentýž den bude v našem centru v Gorkého ulici zahájena výstava grafiky Györgye Györgydeaka. Atmosféru tradičních maďarských lidových veselí a národní gastronomii přiblíží folklorní večer Hacacaré v sále B. Bakaly. Ve středu 20. listopadu ve 20 hodin se v jazzové kavárně Podobrazy na Morav-

ském náměstí mladým posluchačům představí jazz-funkovou skupinu Tropical transform. Kulturní dny zakončí v sobotu 23. listopadu kateřinská zábava Na ples v hotelu Kozák budou mít v tento den všechny Kateřiny vstup zdarma.

■ Téma

Ne každý časopis v Brně je český

Národnostní spolky si vydávají svoje zpravodaje, nejvíce čínnorodí jsou Romové

Romano hangoš.

ROMANO HANGOS. Tiskem pro Romů a o Romech. Vydává jej Společenství Romů na Moravě a v prostředí žijí i na některých severních územích. REPRO: ROMANO HANGOS

žárodnostní menší žijící Maďari, si vydávají svoje časopisy. Nejkvalitnější jsou Romové, jejichž týdeník lze sehnat i na některých stáncích.

Brno • Kleiner Bettmer Gassenbov. Tedy Maří benátské posilkoč, je název německy psaného časopisu, který informuje členy jednoho z tří spolků brněnských Němců, což se děje v jejich ústředí. Vyšla je jednou za dva měsíce Německý jazykový a kulturní spolek. „Členů spolků je asi sto, náklad neproje je sto ročníků a tři výtisky. Prosto málo peněz, časopis si sami vyrobíme. Články píšeme zadarmo a jednotlivě čísla neobezneme, ale kopírujeme.“ popovídá Jaroslav Schirmpolová ze spolku. Vy-

robo jedného čísla stojí kolem deseti korun, ale časopis dostávají lidé zdarma. „Děsť už píseme o všem možném, o nejrůznějších zajímavostech, o tom, co se děje v Brně, trváme také vzpomínky starých lidí nebo nároky.“ dodala Schirmpolová, která se také stará o distribuci časopisů. Ten není volně prodejen, dostávají jej například členové spolku na schůzkách.

Svoj zpravodaj vydávají také brněnští Maďari. Jednou za půl roku vychází časopis Brnňní magyar futár v nákladě půl set až tisíc výtisků. „Posiluje jej zdarma členům našeho spolku, těch je registrovaných už sto padesát, zbytek rozdáváme hostům, kteří navštíví náš klub.“ říká Anita Detary ze Svazu Maďarů žijících v českých zemích. Na časopis psany hlavně v maďarštině př-

Zpravodaj brněnského Německého jazykého a kulturního spolku, vychází pod domem německých REPRO: ULRIK BUCHNER/OLIVIERO TOSCANI

BRNŇNÍ MAGYAR FUTÁR. Svoj časopis v Brně vydává jednou za půl roku i Svaz Maďarů žijících v českých zemích REPRO: BRNŇNÍ MAGYAR FUTÁR

spívá částečně i brněnský magistrát a maďarské a české nauce. Zpravodaj hlavního posilkoč, co se odehrálo za půl roku v životě spolku, čtenář v něm také najde třeba i články z kultury. „Jane dva stál redaktor a píše k nám i neobličej externistů.“ dodal Detary.

Do poloviny loďského roku vydávali svůj časopis a název Mandatorfones, tedy Zpravodaj i brněnští Řekové. Ti ale kvůli nedostatku peněz museli jeho vydávání zastavit. „Rozdávají jsme jej zadarmo, mívají korespondentů od dvou stran a náklady kolem šedesáti kusů. Psaní byl naplň fecky a naplň český. Teď vychází podobný časopis pouze v Praze.“ vyvolil Georgios Sideridis, bývalý předseda Řecké obce v Brně.

Zřejmě nejkvalitnější v vydávání časopisů národnostních menšin

jsou brněnští Romové. Pětý rok vychází v Brně časopis Romano hangoš. Romský hlas, který financuje ministerstvo kultury a Nadace rozvoje občanské společnosti.

Redakce sídlí ve Francouzské ulici a létá do každého týdne v nákladu více než tři tisíce kusů je známý romský aktivista Karel Holomek. „Pracuje tedy při redakci a několik dopisovatelů, spolupracujeme také se slovenkou úzkou agenturou Romapress.“ popovídá redaktorka Katerina Dunajová. Jedno číslo stojí šest korun, dá se sehnat na stáncích nebo na některých radnicích a o časopis je zájem jak mezi Romů, tak i mezi lidmi ze zbytku společnosti. „Mezi Romů jsou stejní tak jako i mezi Čechy lidé, kteří si za dvacet let nekoupili noviny, jini naopak jsou na Romano hangoš

pylni a čekají na ně. Naše noviny jsou dost čtené a Ekláné, třeba i ve Skalčech.“ uvedl další redaktor, Gergely Horváth. Týdeník, jehož větší část je psaná v češtině, informuje o všem, co by mělo Romů zajímat – třeba o festivalech, romském indocanistu, kerzových centrech, postavení menšin v územku, ale také o zajímavých životních osudech Romů nebo o migraci. Součástí je také aktuální zpravodajství týkající se romské menšiny, nabídka volných pracovních míst nebo dopisy čtenářů. „Obvykle i sponou problemů, aperiodujeme třeba na činy v policii při vyšetřování trestných činů týkajících se Romů.“ podoklady Romano hangoš vychází jako týdeník od března, předtím to byl čtrnáctidenník.

DANA PRUDKOVÁ,
JANA USTOHLIOVÁ

VÉLEMÉNYEK / 10 ÉV TÖBB SZEMSZÖGBŐL...

Jégh Izabella

(a Csemadok Pozsonyvárosi Választmányának titkára)

I. JÉGH
(tajemnice
bratislavského
Csemadoku - kul-
turní organizace
Maďarů na
Slovensku)

Jsem velmi ráda, že
jsem jako tajemnice
bratislavského
městského výboru
Csemadoku i jako
soukromá osoba
mohla asistovat při
vzniku a prvních
krocích brněnské
organizace Maďarů.
Od samého začátku
jsem si byla jistá,
že má cenu se do
takového projektu
pouštět, že velká
vůle není jen náh-
lým vzplanutím, ale
že je jí souzeno
„žít“. Poděkování
za lví zásluhy patří
zejména předsedovi
organizace, inže-
nýru Z. Vojtkovi,
který přes své tech-
nické založení
nezapře vkus,
trpělivost,
houževnatost
a nadání. Pod jeho
vedením dokáže
tato skupinka lidí
záznaky, vytváří tr-
valé hodnoty a mo-
tivují i další spolu-
občany, třeba

„Két fa együtt testvéri lombban, egyek vagyunk sok fájdalomban, örömben és kényszerekben, másképp tán élni is lehetetlen. Magunknak hát már megmaradjunk, gyökereinktől ne szakadjunk, Tavaszban, őszben gyarapodjunk, legyünk hívők, bátrak, kítartók: Az örök reménységhez hasonlók!“

Weilb Lipót atya szavaival köszöntöm a CSMMSZ 10 éves Brünni Alapszervezetét.

Tíz év egy ember életében a zsenge gyermekkor végét és az ifjúkor kezdetét jelenti. Ugyanakkor, egy nemzetiségi kulturális szerveződés életében, tiszteletet parancsoló felnőtt kort jelent. Olyan tíz évet, amelyre a Brünni alapszervezet vezetősége és tagjai mindenkor büszkék lehetnek. Nem kevesebbet tettek, mint új hazájukban bizonyították, hogy nemzetükhöz hűnek maradva, más nemzet nyelvét és kultúráját megismerve, hasznos állampolgárokká lettek.

„Az egészséges nép, történelmét integrálja,„nem kiveti magából!“-mondotta volt Habsburg Ottó. S ők ezt tették. Anyanyelvi kultúrájukkal, történelmükkel az egységes magyar nemzet tagjaiként megmaradva, gyarapítják új hazájuk, Csehország, s ezen belül Brünn kulturális életét. A mai globalizálódó világban megtartani a saját nyelvet és kultúrát, s ezzel más nemzet fiait is megismertetni nehéz, de nagyon szép és felelősségteljes küldetés.

Kiváltképp nagy öröm számomra, hogy a Csemadok Pozsonyi Városi Választmányának titkáráként és magánemberként is bábáskodhattam a szervezet születésénél, segíthettem az első szárnybontogatásában. Tudtam már az elején, hogy érdemes lesz, hogy ez a nagy akarás nem csupán kezdeti fellángolás, hanem ez az akarás életre van „ítélve“. Köszönet ezért elsősorban az elnöknek, Vojtek Zoltán mérnöknek, aki műszaki ember léteére hallatlan szépérzéssel, türelemmel, tenniakarással és tehetséggel megáldott lélek. Vezetésével e maroknyi gárda tagjai csodákat művelnek, maradandót alkotnak maguk körül és másokat is lelkesítve a munkába bevonják családtagjaikat, más anyanyelvű társaikat is, akik szeretettel segítenek, mert tudják, csak együtt közösen, egymást szívükre ölelve lehet elviselni és szebbé tenni az életet.

Ez a kis gárda vezetve a mintegy 200 lelket számláló alapszervezetet, szorgalmasan tevékenykedik, néha erejét felülmúlva szervez nagyszabású műsorokat. Sikerral. Mert hisz abban, amit tesz. Hisz Istenben és hisz az anyanyelv megtartó erejében, amellyel a gyökerekbe kapaszkodik. Rájuk illik, amit Babits Mihály mondott egykoron:

i jiné národnosti, kteří rádi pomáhají, protože vědí, že pouze společnými silami lze život učinit ještě krásnějším.

„Önmagunkról nem csodálattal s nem magyarázkodva kell elmélkedni. Ne szégyenkezzünk s büszkélkedjünk magyar voltunkban. Nem érdem. De minőség, amit ezer év magyar történelme teremtett.“ S a CSMMSZ Brünni Alapszervezetének vezetősége és tagjai ilyenek. Ezt a minőséget őrzik. Isten legyen segítségükre abban, hogy ezt még nagyon soká tehessék.

Forrai Kristóf

(Magyarország Csehországi Nagykövete)

A Cseh és Morvaországi Magyarok Szövetségének megalakulása kiemelkedő jelentőséggel bírt a Csehországban élő, magukat magyarnak valló, illetve a magyar kultúrához közel álló személyek életében. A CSMMSZ alapszervezetek egyre bővülő hálózata lehetővé teszi, hogy minél több település vegyen részt ebben a tevékenységben, amely nemcsak a kultúra megőrzésében, de a cseh-magyar kapcsolatok ápolása szempontjából is előremutató.

K. FORRAI
(velvyslanc
Maďarské republiky
v Praze)

Brněnská organizace Svazu Maďarů svou činností vyniká nad ze všech stávajících místních organizací, což pravděpodobně souvisí i s tím, že je jižní Morava nejbliže Maďarsku a oblastem, kde žijí maďarské národnostní menšiny. Bohatá a účinná organizační práce Brněnského svazu Maďarů se mohla opřít o bohaté tradice – v Brně vždy žil značný počet Maďarů a ti organizovaně usilovali o zachování maďarského jazyka a kultury.

A Brünni CSMMSZ Alapszervezet munkája és aktivitása alapján kiemelkedik az alapszervezetek sorából, amihez valószínűleg nagyban hozzájárul az a tény is, hogy a dél-morvaországi kerület fekszik legközelebb Magyarországhoz, illetve a magyarok által lakott területekhez. A rendkívül gazdag és eredményes szervezői munka komoly hagyományokra támaszkodhatott, Brünnben mindig is jelentős számú magyar élt és szervezeti formában tevékenykedett a magyar kultúra és nyelv megőrzéséért. Ezekre a hagyományokra építve az itt dolgozók, az egyetemisták értékmentő, értékteremtő tevékenységet folytattak.

Az Alapszervezet aktivitása és életerege a saját utak keresését is indokoltá tette volna, a Szervezet vezetői azonban bölcsen megtalálták az egyensúlyt az „egész“ és a „rész“ viszonyrendszerében úgy, hogy az egységet nem veszélyeztetve, saját aktivitásukat nem korlátozva hatékonyan képesek voltak munkálkodni a kitűzött célok elérése érdekében.

A prágai magyar nagykövetség nagyra értékeli a Brünni Alapszervezet eddigi tevékenységét, saját eszközeivel eddig is, és a továbbiakban is tá-

mogatásáról biztosítja a Szervezet tagjait és alkotóerőt, összefogást kívánva további hasonlóan eredményes évtizedeket kívánok.

Petr Duchoň

(Primátor statutárního města Brna)

P. DUCHOŇ
(Brünn város főpol-
gármestere)

Brünn városa nagy
hangsúlyt fektet a
nemzetiségi, faji és
vallási tolerancia
hagyományára.
Valójában e ha-
gyományok kö-
szönhetően jött
létre mai formá-
jában, különböző
nemzetiségi csopor-
tok munkája ered-
ményeként.

Napjainkban a
városban tíz
nemzeti kisebbséget
tartunk számon és
nagyjából minden
tizedik brünni lakos
valamelyik kiseb-
ség tagja.

A brünni kiseb-
ségek közül a
Brünni Magyarok
Szervezete a
legtevékenyebbek
közé tartozik és im-
már tíz éve
működik...

Město Brno si zakládá na své tradici národnostní, rasové a náboženské tolerance. Bylo vybudováno spoluprací různých národností a toleranci si nese dějinami až do našich dnů. Dnes žije v Brně devět národnostních menšin a zhruba každý dvacátý občan našeho města přísluší k některé z nich.

Mezi organizacemi brněnských menšin patří k neaktivnějším a také nejviditelnějším Svaz Maďarů žijících v českých zemích, který působí v Brně už deset let. Z hlediska historie je to doba krátká. Vztahy mezi našimi zeměmi jsou však mnohem starší. V Brně byly nalezeny hroby mohylového lidu, který k nám kolem roku 1500 př. Kr. pronikl právě z území dnešního Maďarska. Nesmíme zapomínat ani na čilé styky ve středověku, kdy se do Brna z Uher dováželo víno, vlna a dobytek a vyváželo se tam sukno, cínové zboží a zbraně – hlavně pro boj proti Turkům. Objevily se i vztahy nepřátelské: Zikmund Rákóczi neúspěšně obléhal Brno na straně Švédů roku 1645 a v 18. století byli na Špilberku vězněni uherští jakobíni v čele s obroditelem maďarštiny Ferencem Kazinczym. Situace se opět zlepšila v 19. století, kdy se v Brně obchodovalo s uherským dobytkem a vlnou, naopak známá Luzova továrna (předchůdce 1. Brněnské) zase dodávala do Uher parní stroje. Ve 20. století nastal velký rozvoj hospodářských vztahů po založení strojírenských veletrhů a rozvinuly se i vztahy v dalších oblastech.

Brněnská organizace Svazu Maďarů má tedy na co navazovat. Na jeho práci je znát, že centrum i celou organizaci v Brně vedou lidé, kteří v práci pro ostatní spatřují své poslání. Pravidelné Dny maďarské kultury a množství dalších akcí s nabídkou folklóru, výstav, filmů, hudby a veselí, ale i přednášek, besed a v neposlední řadě i vydávání časopisu Brněnský maďarský kurýr obohacuje kulturní život Brna. Přejí členům Svazu mnoho úspěchů v jejich další práci.

PhDr. Jan Krist

(Ředitel ÚLK Strážnice)

J. Krist
(Igazgató ÚLK
Strážnice)

Svaz Maďarů žijících v českých zemích náleží mezi neaktivnější a nejsolidněji pracující organizace příslušníků různých národnostních menšin žijících a působících na území České republiky. A velkou zá-

sluhu na tomto hodnocení Svazu Maďarů má především jeho brněnská pobočka a aktivita jejího vedení. Víím, o čem mluvím. S činností maďarské obce v Brně se setkávám řadu let. Jednak jako člen Komise pro kulturní aktivity příslušníků národnostních menšin při Ministerstvu kultury ČR, jednak jako autor a režisér pořadů národnostních menšin, jež se od roku 1995 konají jednou za dva roky pod názvem „Domovina“ na Mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici. Granty, které v ministerské komisi posuzujeme, jsou vždy připraveny zodpovědně, ba přímo vzorově. A jejich obsah i výstupy z nich taktéž. Při přípravě folklorních pásem pro strážnickou „Domovinu“ se také shodujeme. Brněnští Maďari, někdy za hudební výpomoci ze zahraničí, předvádějí folklorní tradice svého národa se zaujetím a na velmi dobré interpretační úrovni. Významnou měrou tak přispívají ke vzájemnému poznávání kulturních tradic, napomáhají rozvoji kulturní rozmanitosti i výchově k toleranci. A to není vůbec málo. Alespoň jednou za rok se snažím navštívit i některý z koncertů, které připravuje brněnská organizace Svazu Maďarů zejména u příležitosti Dnů maďarské kultury u nás, kdy přivádí na pódium různá maďarská tělesa výborné úrovně. I tato práce na kulturním poli města Brna a Jihomoravského kraje je velmi přínosná.

Závěrem: ze svých dlouholetých zkušeností a i svého – zcela jistě subjektivního – pohledu musím konstatovat, že brněnští členové Svazu Maďarů žijících v českých zemích svou prací působí nejenom ve prospěch své menšiny u nás, ale že dělají mnoho dobrého jak pro udržení tradičně dobrých česko-maďarských kulturních i jiných vztahů, tak zejména výrazně obohacují naše domácí, české prostředí o své tradice a vychovávají nás k toleranci a přátelství. Co víc si lze přát?

Do dalších desetiletí přeji mnoho elánu a výdrž!

Veres István

(a MT csehországi képviselőtársaság igazgatója)

A Magyar Turizmus Rt. 1997-ben nyitotta meg képviselőtét Prágában. Röviddel ezután került kapcsolatba a CsMMSz brüni szervezetével, akik ekkor ajánlották fel segítségüket Magyarország idegenforgalmának népszerűsítésében.

A képviselőlet válasza a nyílt és őszinte felajánlásra szintén nyíltság és nyitottság volt. A kölcsönös nyitottság azóta nagyon konkrét, mérhető eredményeket hozott. A klub minden tudását, lelkesedését és enegriáját bevetette annak érdekében, hogy a magyar idegenforgalom termékei nem csak a magyar anyanyelvű lakosság, hanem a tözsgyökeres cseh és mor-

Végezetül sokéves tapasztalatom alapján és bizonyára szubjektív megítélésem szerint úgy gondolom, hogy a brüni magyarok nemcsak saját kisebbségük érdekében tevékenykednek, hanem sokat tesznek a hagyományosan jó cseh-magyar kulturális és más kapcsolatok megtartásáért. Ezáltal gazdagítják a mi cseh környezetünket is, toleranciára és barátságra nevelnek. Kívánhatunk ennél többet?

I. VERES
(zástupce společnosti Magyar Turizmus Rt.)

Klub Maďarů se zasadil s veškerým svým nadšením a energií o to, aby produkty turistického ruchu

dostaly nejen
k občanům
maďarské národnos-
ti, ale aby se
dostaly i do pové-
domí obyvatel
České republiky
obecně. Činili tak
prostřednictvím
prospektů, besed,
novinových článků
a dalšími způsoby.

va lakosság körében is ismertté váljanak. Mindezt tette a klub segéd-
anyagaink, saját szervezésű rendezvényeik, újságcikkek és minden
elképzelhető eszköz bevetésével.

A képviselőt hisz abban, ha ők nem lettek volna, akkor a magyar ide-
genforgalom termékei sem váltak volna olyannyira ismertté, mint
amenyire azzá lettek Morvaországban.

Személyes köszönetet érdemel a klub vezetése, minden munkatársa és
Ing. Vojtek Zoltán úr, akiről tudja a képviselőt, hogy nélküle, mint az
ügy hajtómotorja nélkül, az együttműködés messze nem lett volna ilyen
sikeres. Ezért a képviselőt az ő munkáját külön köszöni.

Pogány Erzsébet

(a CSMMMSZ tiszteletbeli tagja, az SZKC irodaigazgatója)

E. POGÁNY

Vztah Maďarů
k nové vlasti je
zvláštní: nepožadu-
je, spíše žádá, ne-
zoufá, ale pracuje v
zájmu zachování i-
dentity. Viděla
jsem, že brněnská
samospráva po-
suzuje nás Maďary
skrze Maďary žijící
zde a zdejší Maďari
v čele se Zoltánem

Vojtkem si vy-
dobyli takovou
pozici, na kterou
můžeme být
právem hrdí.

Nagy tisztelettel hajtok fejet a brünni magyar közösség előtt. A
mögöttünk lévő egy évtizedben példát mutattak nekünk, hogyan lehet
egy közösség önmegtartó erejére támaszkodva, önerőből építkezni,
egymást segítve gyarapodni. Jó érzés, ha visszagondolok arra, hogy a
Magyarok Világszövetsége felvidéki és csehországi kapcsolatait építve,
közelről láthattam a brünni magyarok szervezetének „intézményesü-
lését“, az információs központ beindítását. Jó gondolatokat és ötleteket
bátran kereső, tetterre kész csapat álmodta meg, és működteti azóta is a
közponot, teremtett otthont az egymást kereső magyarok közt Brünn
városában. Vojtek Zoltánt erre teremtette az Úr. A Magyarok
Világszövetségében is sok-sok Vojtek Zoltánra lett volna szükség ah-
hoz, hogy a szervezetben ne álljon be a végzetes törés, és ne bitorolhas-
sa e szépen hangzó és sokat ígérő nevet egy szűk csoport, hanem
valóban szövetséget építsen magyar és magyar között.

Ajándékként kaptam az élettől, hogy „hivatalból“ ismerhettem meg
nagyon sok tevékeny csehországi magyart, s hogy köztük barátokra,
segítőtársakra leltem. Láthattam, hogy nem csak a brünni magyarokra,
hanem az egész csehországi magyar közösségre igaz: a magyar kultúra, az
identitás megőrzése Csehországban örömmel vállalt, nemes, de roppant ne-
héz feladat. A Felvidékről Csehországba költöző magyaroknál azt tapasztal-
juk, hogy új lakóhelyükhöz úgy viszonyulnak az ott élő magyarok, aho-
gyan az önként vállalt hazához kötődik az ember. Nem követel, hanem kér,
nem kesereg, hanem dolgozik a megmaradása érdekében. Láthattam, hogy
például a brünni önkormányzat az itt élő magyarokon keresztül ítéli meg
nemzetünket, s lám Vojtek Zoltánék olyan nevet szereztek Brünnben a
magyaroknak, amire joggal lehetünk mindannyian büszkék.

A felvidéki magyarok ünnepi szívvel fogadták a státustörvényt, a Magyar Igazolványt, mint nemzeti összetartozásunk új jelképét. E gyönyörű feladat egyik végrehajtójaként, a státustörvény körüli tájékoztató munkát végző irodahálózat igazgatójaként, nagyon sok maradandó, megható élményben volt részem, és az egyik éppen Brünnhöz kötődik. A csehországi magyarok természetes igényként fogalmazták meg, hogy ők is szeretnék a Magyar Országgyűlés akaratának megfelelően élvezni a haza gondoskodását. Szerencsére a törvény lehetővé teszi, hogy mindazok, akik a Magyarországgal szomszédos állam valamelyikében lakóhellyel rendelkeznek – a kétlaki csehországi magyarok esetében Szlovákiában – azok kérelmezhessek a Magyar Igazolványt. Az első fecskék közt Petrovics János bácsi, a brünni klub elmaradhatatlan tagja, kérte, intezte kitaróan az igazolványát, és 2002 karácsonyára nekem az ő köszönő levele volt a legszebb ajándék. Az ő példája arról szól, hogy a Magyar Igazolvány ösztönzést ad a magyar kultúrában, a magyar nyelvi közegben való megmártózásra, a történelem viharában megtépzott rokoni szálak újrakötésére.

Kívánom, hogy a brünni magyarok kis közösségét még sokáig éltesse az Isten. Adjon nagyon sok közösségi élményt, erőt, hogy az egymáshoz való tartozás öröme még sokáig őrizhessük.

Pozsonyban, 2003. október 6-án

Bálint-Pataki József
(a HTMH elnöke)

A kerek évforduló kapcsán általában – mint most egy évtized távlatából – az eltelt évek munkájának eredményeit, szokás áttekinteni, s a jövő lehetőségeit számba venni. A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége 1990. évi megalakulását követően létrejött alapszervezetek a csehországi magyarok önszerveződése és léte szempontjából határkövet jelentettek. Az 1993-ban életre hívott brünni alapszervezet példája is bizonyítja, hogy a csehországi magyarok magukra találtak, képesek voltak szétszórtságuk ellenére megszervezni önmagukat.

Meglátásom szerint megalakulásuk óta folyamatosan bizonyítják: a magyarok önszerveződésének, a magyar kultúra, a hagyományok, a nyelv ápolásának, önazonosságuk megőrzésének céljából meglévő és maguk által teremtett lehetőségekkel sokoldalúan, gazdag tartalommal megtöltve tudtak élni, s azokat kiaknázni. Hozzájárultak ahhoz, hogy a Brünmben és környékén élő magyarok a cseh környezetben is megőrizték nemzeti létüket, identitásukat, tehát azt, amelynek legfőbb eszköze éppen a kultúra és a nyelv.

J. BÁLINT-PATAKI

**Organizace učinila hodně, aby vzbudila a udržela zájem rodičů a dětí o mateřštinu...
Pro Maďarsko není lhostejný život a uplatnění Maďarů v České republice a to se týká všech komunit, včetně brněnské organizace. Zachování vlastní identity přispívá k dobrému jménu celého národa.**

Tevékenységükkel maradéktalanul biztosítják az ott élő magyarok számára a magyar nyelv, kultúra megtartásának és ápolásának lehetőségét. Tudatában vannak annak, hogy az önzonosság-tudat nem feltétlenül szenved csorbát attól, ha az ember máshol él, ha közben gazdagodik, s új környezetében, új dimenziókkal töltődik fel. Ez talán a brünni magyarok esetében is azt jelenti, hogy az identitást nem kizárólag a szülőföld, hanem az élet folyamán az egyént ért hatások, tapasztalatok, az új környezetben szerzett élmények hatása is meghatározza.

Az elmúlt évtizedben az egymás kultúrájának a megismerésének, a nemzetek egymáshoz való közeledésének kiemelkedő eseményévé vált az évenként megrendezett brünni Magyar Kulturális Napok. A kulturális seregszemle lehetőséget teremtett ahhoz, hogy a magyar kultúra a szélesebb nyilvánossághoz is szóljon. Tiszteletre méltó elhatározásuk volt és maradt, hogy a lehető legjobban összekössék a két kultúrát, felmutatva annak nemzeti jellegét. Hála e célkitűzésnek hozzájárultak a magyar kultúra népszerűsítéséhez cseh környezetükben, melynek köszönhetően a Brünnben és környékén élő szórvány magyarok a város kulturális életét is gazdagítják. Sikeres munkájuk elismerésének jele, hogy évek során mindkét – a cseh és magyar – oldalról egyre rangosabb és legmagasabb szintű vendégek vettek és vesznek részt a kulturális napok rendezvényein.

A szervezet sokat tett, hogy felkeltse, ébren tartsa a gyermekek szülők és a nagyszülők anyanyelve iránti érdeklődését, szeretetét. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy Brünnben is, ahol jelképpé vált a felvilágosodás-kori gondolkodó, irodalomszervező és nyelvújító Kazinczy Ferenc, sikeresen folyik a gyermekek magyar nyelvre történő oktatása, s évről-évre nő az anyanyelvi táborozások iránti érdeklődés.

A brünni szervezet eddig elért eredményei mutatják, hogy felismerték a klubtalálkozókat az éppen időszerű történelmi, vagy jelentős kulturális évfordulókról való megemlékezések közösségformáló erejét és fontosságát. Csak pozitívan lehet értékelni a Brünni Magyar Kulturális és Tájékoztatási Központot is, amely tolmácsolási, fordítói és tájékoztatási szolgáltatásai révén sokoldalúan hozzájárul az ottani magyarok látókörének, ismereteinek elmélyítéséhez. Dicséretre méltó, hogy szervezetük évek során a külföldi magyarok körében is elismerést vívott ki magának.

Magyarország számára nem közömbös a Csehországban élő magyarok, magyar közösségek, így a brünni alapszervezet jelen és jövőbeni élete, boldogulása új hazájában. Magyarságuk megőrzésére és ápolására

tett oly sok erőfeszítésük nagyban hozzájárult és hozzájárul ma is a magyar nemzet jó hírvének elmélyítéséhez.

Az alapszervezet további, remélhetően e következő, hosszú évtizedekre szóló tevékenységéhez, nemzeti tudatuk, önazonosságuk, magyar kultúrájuk megőrzéséért eddig kifejtett erőfeszítéseikhez a Határon Túli Magyarok Hivatala az alapszervezetnek és minden egyes tagjának boldogulást és sikerekben gazdag munkát kíván.

Harsányi Zoltánné

(a PMKK igazgató-helyettese)

Engedjék meg, hogy a Prágai Magyar Kulturális Központ nevében szívből gratuláljak alapszervezetük megalakulásának 10. évfordulója alkalmából. Úgy érzem, az Önök esetében a jókívánság a legnagyobb mértékben szívből jövő és őszinte, hiszen állandó jellegű munkakapcsolatunk révén közelről ismerjük tevékenységüket, nemes és eredményes munkájukat annak érdekében, hogy a brünni magyarok megőrizhessék nemzeti tudatukat, ápolhassák kulturális hagyományainkat. Ebben igyekszünk a magunk eszközeivel segítők, társai lenni alapszervezetüknek. A közelmúltban olyan rangos és elkötelezett művészek vendégszereplésében jártunk közre, mint Dobozy Borbála és Zádori Mária, Herencsár Viktória, Zalka Imre, a Gaudium és a Renaissance Consort együttesek, kitűnő magyar filmek kölcsönzésével is igyekszünk színesebbé tenni a klubéletet.

Nagyon fontos, jövőt építő szerepet vállal fel a brünni alapszervezet azzal, hogy családi programokat szervez, a gyerekek részére is természetessé, mindennapi gyakorlattá teszi az anyanyelv használatát. Ebben a törekvésükben voltunk segítségükre többek között a Kaláka együttes, Szvorák Kati és Tóth Zsóka, Környei Alíz, a Ládafia Báb-színház brünni bemutatkozásának szervezésében, annak reményében, hogy a közös rendezvények száma a jövőben sokasodni fog.

Tisztelt Alapszervezet! Kívánjuk, hogy az elkövetkező évtizedekben olyan lendülettel, odaadással folytassák tevékenységüket, ahogy azt eddig is tették! Munkájukhoz kitartást, sok szerencsét és jó egészséget kívánunk!

ILONA HARSÁNYI
(zástupkyně ředitelky
Pražského
maďarského kul-
turního střediska)

...Brněnská organi-
zace si vzala na
sebe velmi důleži-
tou roli v budování
budoucnosti a to
především tím, že
začala organizovat
programy pro
rodiny s dětmi
a snaží se, abz se
používání
mateřského jazyka
stalo u dětí každo-
denní záležitostí.
V tomto snažení
jsme byli nápomo-
cní při
organizování
vystoupení např.
skupiny Kaláka,
solistů Kati
Szvorák a Zsóka
Tóth a dalších.

TÁMOGATÓINK

NAŠI
SPONZORŮ

Ministerstvo kultury České republiky
Krajský úřad Jihomoravského kraje
Magistrát města Brna
Nadace Rákóczi (Rákóczi Alapítvány)
Maďarská turistika, informační středisko
pro maďarský cestovní ruch

Illyés Közalapítvány
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Határon Túli Magyarok Hivatala
Mobilitás Alapítvány
Magyar Kulturális Központ, Prága
Velvyslanectví MR

BA-ZEL s.r.o., Brno
Borszem s.r.o., Lelekovice
IdentCode Brunensis s.r.o., Brno
ARKOS-Trade, Brno
AGRIA a.s., Brno
Best line Plus Kft., Békéscsaba
Promontorvin Rt., Budafok
CK Hungariatour, Písek
CK Marvel, Praha
GB-Ganz Bohemia, s.r.o., Brno

Strausz Ferenc és Lubica, Brno
Anna Koubová, Brno
Gulyás Lajos, Kroměříž

*I touto cestou
chceme vyjádřit
poděkování všem
naším sponzorům,
kteří se svým spon-
zorským darem
v nemalé míře
podíleli na
uskutečnění cílů
naší organizace.*

*Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani támogatóinknak szponzo-
rainknak, akik anyagi támogatásukkal nem kis mértékben hozzájárul-
tak szervezetünk célkitűzéseinek megvalósításához.*

TISZTSÉGVISELŐK**CSMMSZ-BRNO VOLT TISZTSÉGVISELŐI**

Orálek Jolán
 Olgyai Ibolya
 Mazanec Piroska
 Dittelné Kardos Beáta
 Fazekas Mónika
 Vojtek Zoltán
 Tóth Nándor
 Sonkoly Tibor
 Dittel István
 Navrátilová Klára
 Šalplachtová Éva
 Detáry Attila
 Mlejnková Ilona
 Somogyi László
 Szekeres Klaudia
 Sabacká Ágnes
 Zelenáková Mária
 Kozumplíková Mária
 Romhányi Renáta
 Molnár Sándor

**VE VÝBORU
 SVAZU
 MAĎARŮ - BRNO
 PRACOVALI**

CSMMSZ-BRNO VEZETŐSÉGE 2003-BAN

Vojtek Zoltán (elnök)
 Detáry Attila (alelnök)
 Dittelné Kardos Beáta (gazdasági felelős)
 Sonkoly Tibor
 Sabacká Ágnes

**VÝBOR SVAZU
 MAĎARŮ - BRNO
 V ROCE 2003**

ELLENÖRZŐBIZOTTSÁG TAGJAI

Fazekas Mónika
 Šalplachtová Éva
 Somogyi László

**ČLENOVÉ REVIZNÍ
 KOMISE**

A SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK TAGJAI

Vojtek Zoltán (alelnök)
 Detáry Attila
 Fazekas Mónika

**ČLENOVÉ
 PŘEDSEDNÍCTVA
 SVAZU**

A SZÖVETSÉG ELLENÖRZŐBIZOTTSÁGÁNAK ELNÖKE

Somogyi László

**PŘEDSEDA
 DOZORČÍ RADY**

Eseménynaptár 1993–2003

1993

- november 20. A CsMMSz brünni szervezetének alakuló ülése
 december 15. A CsMMSz brünni szervezetének 2. összejövelete, vendégeink voltak: Jégh I. (Csemadok), Ágh A. (PMKK), Kluka J. (CsMMSz-központi titkár) Domonkos Z. (CsMMSz-Ostrava)

1994

- január 19. „A háború a nemzetiségi feszültségek szüleménye“ címmel Matuska Márton újvidéki újságíró tartott előadást az 1944-es bácskai népirtásról
 június 4. Gyermeknap kirándulás és sportnap birkasütéssel egybekötve
 június 23. „A határon túli magyar művelődés sarkalatos gondjai“ -ról beszélgetünk Székely András Bertalannal a HTMH munkatársával
 október 23. Baráti találkozók szlovákiai magyarokkal valamint a dunaszerdahelyi Istiglic folkloregyüttes fellépése a Gyermek és Ifjúsági házban, vendégeink voltak: Duka Z. Árpád parlamenti képviselő, Dr. Bajnok István a OV alelnöke, Szőke József író, a szlovák TV magyar adásának stábjá Pék Zoltán és Héger Rudolf, Jégh Izabella főszervező, Miskó Ildikó a Hét munkatársa
 december 8. Kaláka együttes koncertje – Mikulásest a Morávka Hotelban

1995

- január 26. Évzáró tagsági gyűlés
 március 25. A lévai Csemadok irodalmi színpadának fellépése „1000 év kétezer másodpercben“ címmel Brünnben. Beszélgetés Csáky Pállal, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának képviselőjével
 április 30. Magyar nyelvű szentmise a Jakab templomban
 június 3. Gyermeknap malacsütéssel egybekötve
 november 4-5. Országos tanácsgyűlés Brünnben, Kirándulás a Punkva csepkőbarlanghoz és a Macocha szakadékhoz.
 Brünni Magyar Kulturális Napok – A Magyar Kulturális és Információs Centrum (MKIC) ünnepélyes megnyitása. Magyar nyelvű szentmise, koszorúzás a Špilberk várbörtön falán elhelyezett magyar jakobinusok emléktáblájánál, Garaj Laco magyar származású brünni festőművész kiállítása, Bródy János, a legendás Illés együttes tagjának koncertje, Syntetic Classic Duo, Goda Marika és Bósi Szabó László népdalénekesek fellépése.
 december 9. Mikulásest

1996

- Találkozás Göncz Árpáddal, Magyarország köztársasági elnökével az MKIC-ben március
- Vendégünk volt Szilvássy József az Új Szó főszerkesztője, aki március 29.
a szlovákiai magyar sajtó, kultúra, lakosság helyzetéről számolt be a brünni magyaroknak
- Tükrös együttes - A budapesti Tükrös táncházegyüttes 10 éve alakult, különböző táncegyütteseket kísért, rendszeresen fellép az Országos Táncháztalálkozón, annak több lemezén is megtalálhatók dalaik, állandó résztvevői a Budapesti Fonóház programjainak szeptember 15.
- Kofferszínház - Plaszký Tamás, Szlovákia egyik legjobb bábművésze. szeptember 18.
- Honismereti kirándulás - Pannonhalmától ... Egerig október 3-6.
- II. Magyar Kulturális Napok - „A honfoglalás 1100., az első magyar iskola megalakulása 1000. és az 1956-os események 40. évfordulója“ október 18-20.
volt Kérész Gyula történész előadásának fő témája. A II. Magyar Kulturális Napok vendégszereplői voltak a Tolcsvay -trió és a Csalló együttes.
- Vitaest Duray Miklóssal - „Csigalassúságú és tekervényes november 20.
az előrehaladásunk Szlovákiában ...“ írta krónikánkba Duray Miklós
Mikulás-est /ez az est az volt, aminek lennie kellett: a gyerekek december 4.
szemében valóságos mese és a felnőttekben pedig mesés valóság/

1997

- A „Kárpát-medence táncai“ címmel tartott bemutatót Vörös Árpád február 22.
néptáncoktató táncosaival és muzsikusaival
- A kecskeméti Vándor-játszó színház mutatta be műsorát a MKIC-ben március 19.
„Magyarország a turizmus országa“ - Veres István a MT,
Rt. csehországi képvisellete igazgatójának előadása, valamint április 30.
„Komáromi tájképek“ képkiallítás Stirber Péter műveiből
- Hagyományos gyermek- és sportnap (ezúttal 35 prágai magyar május 31.
részvételével)
- Vitaest Bárdos Gyulával, az MKDM (Magyar Keresztény szeptember 24.
Demokrata Mozgalom) szóvivőjével, a Szlovák Parlament képviselőjével klubunkban.
- Szervezetünk tagjai egy bécsi városnézéssel és a bécsi magyarokkal október 1-5.
való találkozással egybekötött északnyugat-magyarországi kiránduláson
vettek részt. Bejárták Sopront, Fertődöt, Kőszeget, Szombathelyt,
Zalaegerszeget, Keszthelyt.
- Közös színházlátogatáson voltunk Pozsonyban, ahol a XI. Városi október 6.
Kulturális Napok megnyitója alkalmából az „Apácák“ c. musicalt
tekintettük meg.

- október 17–19. III. Magyar Kulturális Napok: Németh András Kutná Hora-i keramikus kiállítása, Iva Bittová és Dorotea Kellerová koncertje (Bartók Béla művek cseh előadásban), Bencsik András a Magyar Demokrata hetilap főszerkesztőjének előadása az „Egyetemes magyarság“-ról az MKIC-ben, Beregszászi Olga magyarországi előadóművész valamint a Csalló szlovákiai magyar néptáncsoport fellépése a Voronež szállóban, magyarnyelvű szentmise a Szt.Jakab templomban, majd koszorúzás a felújított magyar jakobinusok emléktáblájánál.
- november 19. A pozsonyi Kalligram Könyvkiadó árusítással egybekötött könyvbe-mutatójára, valamint Mészáros Antal „Ereszkedik le a felhő – Mám tē rád“ címmel kiadott kazetta anyagának élő előadására került sor az MKIC-ben.
- november 22. A brünni Valášek népművészeti együttes mutatkozott be klubunkban.
- december 3. Mikulás-esti műsor, melynek szponzora a Fundy Boemia cég volt.
- december 4. A magyar Kampec Dolores -érezhető magyar népzenei elemekkel tűzdelt- rockzenei előadása az Alterna klubban.

1998

- január 28. Évzáró tagsági gyűlés, Petőfiről emlékeztünk szóval (Detáry A.) és zenével (Mészáros A. és Sonkoly T.), vendégek voltak Jégh Izabella és Duka Zólyomi Árpád
- február 23. „Család ellen nincs orvosság“ című zenés vígjátékot tekintettünk meg Pozsonyban egy közös színházlátogatás keretén belül
- február 25. Viplak Jenő (1921) képműállításának megnyitója volt klubunkban (Viplak Jenőt 1947 -ben deportálták Gútáról Csehországba, jelenleg Prágában él, festészeti tanulmányait Nyitrán (1958–59) kezdte, majd Prágában fejezte be 1963-ban, érdekes életútjáról a BMF most készülő számában olvashatnak majd bővebben)
- március 13–15. Néhány tagunk részt vett az 1848–49-es forradalom és szabadságharc 150.évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen Pozsonyban és Bécsben
- március 18. A Brünnben élő nemzetiségi kisebbségek képviselői részvételével Doc.Romportlová tartott előadást klubunkban „1848-49 a forradalom évei – az európai nemzetek tavasza“ címmel. Keretprogramként Petőfi versek hangzottak el három nyelven: magyarul, csehül és németül
- március 29. Az 1848-49-es szabadságharc emlékének adóztunk magyar nyelvű szentmisével, koszorúzással és a komáromi Concordia Chorus Comáromium énekkar koncertjével (Liszt, Kodály, Bárdos és Hendl művek hangzottak el az énekkar előadásában)
- április 20. „Álmodó Budapest“ – nótagála, közös színházlátogatáson voltunk is-mét Pozsonyban
- április 22. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Szlavisztikai Intézetének

- vezetőjével beszélgettünk a piliscsabai egyetemen való tanulási lehetőségekről.
- Az előadás után Dráfi Mátyás „Gyere ülj kedvesem mellém“ címmel szononokat és nosztalgial dalokat adott elő
- Mészáros Antal zongorista szerzői estjének voltunk társrendezői a Barka színházban. A program az általunk kiadott „Ereszkedik le a felhő – Mám te rád“ c. kazetta dalaira épült. Tagjaink közül szerepelt még Sonkoly Tibor, és Vojtek Zsuzsa május 5.
- Havas Judit előadóművész előadásában „Vannak vidékek“ címmel magyarországi és határon túli költők, írók verseiből, írásaiból hangzottak el részletek. Ady, József Attila, Illyés Gyula, Radnóti Miklós, Kányádi Sándor stb. versein keresztül alkalmunk volt érezni a nyelvet, hallgatni a magyar nyelv melódiáját, megismerni a nyelv fonetikai sajátosságait, s mindezt hivatásos előadóművész segítségével. május 20.
- Hagyományos sport- és gyermeknap, résztvevők száma meghaladta az 50 főt, a hangulat és a menü (mint mindig) remek volt május 30.
- A Tébláb gyermek néptánc együttes fellépése Brünn főterén augusztus 7.
- A Brünni trió szereplése Gödöllőn a Talpra Petőfi elnevezésű vers- és prózamondó verseny középdöntőjén augusztus 14–15.
- Szervezetünk elnöke Vojtek Zoltán a csehországi magyarokat képviselte a Magyarok Világszövetsége küldöttgyűlésén Budapesten. augusztus 28–30.
- A küldöttgyűlést a Magyar Kultúra Külhoni Műhelyei c. konferencia, valamint a Külhoni Magyar Sportcsillagok Világtalálkozója előzte meg – itt Csehországot Bugár Imre képviselte.
- Szervezetünket háromtagú küldöttség (Olgyai Jenő és Ibolya, Barna József) képviselte az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége által megrendezett Kufstein V. tanácskozásán Felsőpulyán (Oberpullendorf), melynek központi témája „1848–49 Örökség és emlékezet“ volt szeptember 11–13.
- Író-olvasó találkozót tartottunk Batta Györggyel (költő, prózaíró, színműíró, riporter, jelenleg a Komáromi Lapok főszerkesztője), aki legújabb műveivel (meseköteteivel) a gyerekeket vette célba szeptember 30.
- A csehországi Magyarok 1998-as Honismereti kirándulásának célja (közkívánatra) Kelet Magyarország volt – a Hortobágyot mindenki látni akarta... A kirándulásnak Brünni részvevője is volt. október 1–4.
- IV. Brünni Magyar Kulturális Napok október 23–25.
- Szervezetünk megalakulásának 5. évfordulójáról való rövid megemlékezés keretén belül tisztelettel adóztunk egyik alapító tagunk november 21.
- Orálek Jolán emlékének, és köszöntöttük körünkben a jelenlévő Csémy Tamást és Pražák professzort, akik a Brünni szervezet megalapításánál is részt vettek. Utána a Bohemia Baráti Kör valamint a Bohemia folyóirat bemutatkozására került sor. A keretműsort Agócs Gergely

- december 1. furulyás és a Tükrös együttes biztosította. Klubunkban Badin Ádám és Écsi Gyöngyi gömöri népmesét, tárgyjátékot adott elő gyerekeknek, utána jött a Mikulás. Felnöttek nagy része a Mikulásest befejezte után átvonult az Alterna klubba, ahol Kutas Ágnes Prágában élő hegedűs-énekes, valamint a magyar Egy Kis Erzszi Zene formáció alternatív zenét adott elő.
- december 19. Az 1998-as év utolsó rendezvényének előadóművésze ismét Dráfi Mátvás volt a komáromi Magyar Területi Színház vezető színésze, aki az általunk elvárt könnyebb fajsúlyú műsor helyett egy igényesebb műsort adott elő, ami persze érték volt a magyar közönségnek, annál inkább kényszer a cseh vendégeinknek....

1999

- január 27. Évzáró tagsági gyűlés, megtekintettük az 1998 évi tevékenységről készült videofilmet, majd Éli Árpád operett részleteket adott elő Hiros Renáta orgonakiséretében
- február 22. Három szlovák politikus, parlamenti képviselő Ján Lángoš, Peter Osuský és Gyurovský László volt klubunk (ezúttal nem hivatalos) vendége.
- március 14. Az 1848-49 -es szabadságharc évfordulója tiszteletére a Szent Jakab templomban megrendezett magyar nyelvű ünnepi szentmisére, majd az ezt követő rövid műsorra és koszorúzásra került sor a Spilberk várfalán elhelyezett magyar jakobinusok emléktáblájánál.
- március 22. 100-tagú Cigányzenekar pozsonyi fellépése, melyen szervezetünk mintegy 20 tagja vett részt
- március 31. Szvorák Kati „Ma van húsvét napja“ címmel tavaszi szokásdalokat, tavaszköszöntőket, húsvéti énekeket, pünködsdi dalokat, verseket adott elő. A műsorban közreműködtek továbbá: Kiss Ferenc (tekerőlant, koboz, doromb, tambura, gitár, fúvóshangszerek) és Ágoston Béla (duda, furulya, klarinét, ének).
- április 16. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kara diákjai néprajzkutató útjuk keretén belül klubunkba is ellátogattak, ahol zenés-irodalmi összeállítással szórakoztatták az egybegyűlt közönséget
- április 16. Pomogáts Béla a Magyar Írószövetség elnöke tartott előadást a „Magyar irodalom határon kívül és határon belül“ címmel. Jelen volt Komlós Attila az Anyanyelvi Konferencia elnöke is.
- április 23. A Bécsi Napló és az Európa klub mutatkozott be az MKIC-ben.
- május 17. „Cseh- magyar kapcsolatok 1994–98 között Csehország volt magyarországi nagykövete szemszögéből“ címmel Prof. Richard Pražák tartott előadást a Masaryk Népi Egyetem szervezésében.
- május 26. „Szlovákiai aktualítások“ – ról beszélgettünk Gyurovsky Lászlóval a Magyar Koalíció Pártja parlamenti képviselőjével.

- Immár ötödször került megrendezésre a malac-sütéssel egybekötött hagyományos Sport- és Gyermeknap, melyet ezúttal a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség tagjai tettek színesebbé cserkészjátékok bemutatásával. május 29.
- A gyerekek érdeklődését volt hivatott felkelteni a „Tetejetlen fa“ című bábelőadás, melyet a debreceni ÓRT-IKI Báb- és Utcaszínház adott elő. június 3.
- A csehországi magyarok I.Művelődési tábora, továbbá a Domovina elnevezésű nemzetiségi fesztivál Strážnicén, ahol szervezetünk folklór-csoportja is fellépett. június 26–27.
- Ricsi a Robi duo Galántáról énekkel, zenével szórakoztatta a közönséget (a duo egyik tagja, Bódis Robert a 100 tagú cigányzenekar egykori tagja) szeptember 29.
- Magyar Állami Szinfonikus Zenekar koncertje, Kocsis Zoltán vezényleésével a Janáček színházban október 9.
- Kazinczy Ferenc: Fogságom naplója címmel zenés irodalmi est volt a Mahenův památník elnevezésű klubban október 19.
- A Ghymes együttes fellépése az Alterna klubban október 21.
- V. Magyar kulturális napok október 23–24.
- Slavkov 1805 és a magyar huszárok – tények, emlékezések – beszélgetés Jaroslav Kotulánek-val a Cseh-szlovák Napóleoni Társaság tagjával november 24.
- Babszem Jankó -Plaszky Tamás egyszemélyes kofferszínháza december 7.
- Anima sound systém – új generációs magyar zenekar koncertje a Babylon klubban december 14.
- Karácsonyi hangulatban... zenés, táncos est a MKIC-ben, közreműködtek: Magyar Nándor nótáénekes és Kovács Mihály billentyűs december 17.
- 2000**
- „A Cseh - magyar kereskedelmi kapcsolatok jelenlegi állapota és fejlesztési lehetőségei“ – beszélgetés Ing.Csémy Tamással a budapesti Cseh Centrum igazgatójával és Milan Šimko követségi kereskedelmi tanácsossal. január 13.
- Tisztújító évzáró tagsági gyűlés (az 1999-es év tevékenységének rövid összefoglalása és kiértékelése, filmösszeállítás az 1999-es rendezvényekről, a brünni szervezet vezetőségének és az országos közgyűlés küldötteinek megválasztása, a 2000. év programtervezetének ismertetése, vita, határozat) január 26.
- Millenniumi történelemórák (I.) „A magyarok származása“ – a tizenkét részes sorozat első előadósa, témavezető: Kovács László történész – történelemtanár, a Somorjai Magyar Gimnázium igazgatója. február 9.
- Beszélgetés A. Nagy Lászlóval, a szlovák parlament nemzetiségi február 16.

- ügyekkel foglalkozó bizottsága elnökével a szlovákiai magyarok helyzetéről, a cseh-szlovák kapcsolatokról és a kettős állampolgársággal kapcsolatos kérdésekről.
- február 4. A budapesti Vígszínház társulata a nagysikerű „Össztánc” című előadással lép a brünni közönség elé a Mahen Színházban
- február 22. „Minden kedden gyermekkedd, hozd el hozzánk gyermeked(d)!” Gyermekfoglalkozás kicsiknek és nagyobbaknak: magyar népdalok tanulása, zene, tánc, rajzolás, festés, gyurmázás, mesék, bábozás.
- március 8. Millenniumi történelemórák (II.) „Az államalapítás és az Árpádok kora” – a nagy sikerű bevezető előadás után a sorozat második folytatása közép-európai beilleszkedésünket követi nyomon. Témavezető: Kovács L.
- március 18. Ünnepi megemlékezés – Koszorúzás, Magyar nyelvű ünnepi szentmise, Hruby Gyula őrnagy – az 1848–89-es Szabadságharc cseh származású mártírja emlékére rendezett emlékkiállítás megnyitója Bona Gábor a budapesti Hadtörténeti Múzeum igazgatója és Richard Pražák professzor részvételével, „Nemcsak nyelvében, de jelképeiben is él a nemzet” Pécsi L. Dániel előadása, Sándor napi vigadalom
- április 5. Találkozás JUDr. Rudolf Jindrákkal, a Cseh Kösztársaság budapesti nagykövetével a MKIC-ben, majd előadás
Millenniumi történelemórák (III) „A középkori magyar állam fénykora”, témavezető: Simon Attila a Dunaszerdahelyi Magyar Gimnázium történelemtanára, a Szlovákiai MagyarTörténelemtanárok Egyesületének elnöke
- április 19. A Tábortűz gyermekfolyóirat valamint a komáromi KT Könyvkiadó bemutatkozása. Benyák Mária főszerkesztő nemcsak a folyóiratot mutatta be, hanem húsvéti hagyományőrző műsorral is kedveskedett a gyerekeknek.
- május 3. Millenniumi történelemórák (IV.) „A középkori magyar kultúra fénykora, az ország romlása és a mohácsi csata”, témavezető: Simon Attila
- május 13. X. éves a CsMMSz – ünnepi ülés és küldöttközgyűlés Prágában, fényképkiallítás a Szövetség eddigi tevékenységéről, kultúrműsor, V. Tisztújító Küldöttközgyűlés
- május 16. „Jön-e velem nagysád...?” Közös színházlátogatás Pozsonyba a Budapesti operett- és muzicalcsillagok fellépésére, melyre a Ruzinov Művelődési Házban kerül sor
- május 21–23. Magyarok V. Világkongresszusa – Budapest, a brünni szervezetet Vojtek Zoltán képviselte/erre az ünnepi találkozóra a világ 55 országából érkeztek meghívott díszvendégek és küldöttek, a kongresszus központi gondolata az élet szentsége, ezen belül a gyermek a család, a magyarság jövője volt
- június 3. Hagyományos Sport- és gyermeknap (ezúttal bográcsgulyás várta a résztvevőket, majd Lelovics Pál mutatta be a gyerekeknek hogyan dol-

gozik egy idomított szolgálati kutya)	
Millenniumi történelemórák (V.) „Két pogány közt – török és Habsburg ellenes harcok“. Témavezető: Kovács László	június 7.
„Ezer esztendeje annak... „ Részvétel a dél-szlovákiai Martoson megrendezendő Országos Millenniumi Pünkösdi Népművészeti ünnepségeken	június 10-11.
Millenniumi történelemórák (VI.)“A megújulások kora, a 18. század legjelentősebb eseményei“. Témavezető: Simon Attila.	szeptember 6.
Csanády László orgonaművész hangversenye	szeptember 29.
Millenniumi történelemórák (VII.)	október 4.
VI. Brünni Magyar Kulturális Napok. A MÁNE Budapest táncegyüttes „Csárdás! Kelet tangója“c. műsora, felvidéki népviseleti babák kiállítása	október 19-22.
Millenniumi történelemórák (VIII) „ A történelmi Magyarország megszűnése“. Témavezető: Simon Attila	november 8.
Katalin bál – az első magyar bál Brűnben. Megnyitótánc: Öreg Csallósok, zene: Akustic	november 25.
Ghymes együttes koncertje	december 4.
Mikulásest „A kiskakas gyémánt félkrajcárja“ c.mesejáték gyermekeink előadásában	december 6.
Trottel együttes koncertje (négytagú alternatív rock zenét játszó magyar együttes)	december 9.
	2001
Millenniumi történelemórák (IX.) „Trianon“	január 17.
Évzáró tagsági gyűlés	január 31.
6:3 – filmvetítés	február 22.
Galán Géza: Petőfi (irodalmi est)	március 15.
Magyar nyelvű szentmise + koszorúzás a magyar jakobinusok emléktáblájánál	március 18.
Vitaest Duray Miklóssal	március 28.
Magyar millenium – plakátkiállítás	április 5.
Kovácspatak növény és állatvilága – előadás	április 11.
Millenniumi történelemórák (X.) „Horthy Magyarország“	április 18.
Tropical Transform magyar jazz együttes koncertje	április 26.
„Csinibaba“ – filmvetítés	május 23.
Hagyományos Sport- és Gyermeknap	június 2.
Országos művelődési tábor Strážnicén, fellépés a Domovina elnevezésű folklórfesztiválon	június 22-24.
„A magyar zene története“ c. sorozat keretén belül Zádori M. (ének) és Dobozy B. (cembalo) koncertje	szeptember 26.
„Táncos magyarok“ c. a Máne fellépése	október 21.
„1956 a történész szemszögéből“ – előadás, majd „56 magyar	október 24.

- karikatúra“ – kiállítás
 november 15. „Eldorádó“ – film
 november 24. Katalin bál
 december 5. Mikulásest
 december 12. Kalácsa együttes koncertje a Morva Galéria Barokk termében
 december 14. Hagyományörző csoportunk fellépése az „Egy városban élünk“ c. nemzetiségi fesztiválon

2002

- február 13. Évzáró tagsági gyűlés
 február 20. Beszélgetés Dr. Jaromír Blažejovský filmkritikussal a 90-es évek magyar filmművészetéről, majd a Glamour című magyar film vetítése
 március 20. Millenniumi történelemórák (XI.) „A XIX. század nagyjai – Kossuth, Széchenyi, Görgey...“, előadó Simon Attila történész
 március 23. Koszorúzás, megemlékezés március 15-ről a magyar jakobinusok emléktáblájánál, Magyar nyelvű szentmise a Szent Jakab templomban, majd orgonahangverseny Zárecký György közreműködésével
 április 6. „Folklor határok nélkül“ – Kodály Zoltán táncegyüttes – Salgótarjánból (Magyarország), Malý Vtáčik – Prievidzából (Szlovákia), DNS Brněnský Valášek és DFS Jánošíček Brünnből
 április 17. Závada Pál nagyszerű regényének „Jadviaga párnája“ (1999) c. filmváltozatának vetítése a MKIC-ben
 április 24. Vitaest – beszélgetőpartnerek Ūrge Tamás a Pátria Rádió szerkesztője és Zsidó József esperes a szlovákiai magyar keresztény értelmiségi csoportosulás tagja
 május 11. Találkozó a Kafedik Veteránok Baráti Köre tagjaival az MKIC-ben
 május 12. „Irodalom határok nélkül“ – I. Nemzetközi Írófesztivál, téma: „Közép-Európa sorsfordulói mint ihletforrás“, beszélgetés két kortárs magyar íróval: Darvasi Lászlóval és Zilahy Péterrel.
 június 9-én Rendhagyó gyermeknap (nem csak) kisgyermekes családok találkozója a boskovicei Western Cityben
 június 14–16. Közös kirándulás Budapestre a központi iroda szervezésében
 július 25–27. Közös kirándulás (Párkány, Esztergom, Piliscsaba) a CSEMADOK Pozsonypüspöki Alapszervezetével együttműködve
 augusztus 18–25. XII. Esztergomi anyanyelvi tábor 9-15 éves gyereket részére a Rákóczi Szövetség szervezésében
 augusztus 30.
 – szeptember 1. Művelődési tábor a Nové Město na Moravě város közelében fekvő Hotel Medlovban.
 szeptember 1. A Rémember együttes koncertje a Yacht klubban
 szeptember 14. Európai nap – A Grafikai Biennálé keretén belül sorra került rendezvé

nyen az egyes nemzeti kisebbségek mutatták be műsorukat.	szeptember 25.
„Közép-Európa filmművészete“ – Magyarország, magyar filmek a Masaryk Egyetem Filozófiai Kara mozitermében	december 18.
Vitaest Duka Zólyomi Árpáddal a szlovákiai választások eredményeiről	október 9.
Közös színházlátogatás Pozsonyba a budapesti Honvéd Táncszínház	október 18.
„Nagyszüleink tánca – a Kárpát-medence legszebb táncai“ című műsorára	október 30.
Képek a Kárpátokból, Havassy András (Budapest) diavetítéses élménybeszámolója.	
Magyar nyelvű szentmise, Györgydeák György képzőművész kiállítása az MKIC-ben, Szóttos kamara néptáncegyüttes (Szlovákia) „Hacacaré“ c. műsora, továbbá Bósi Sz.László és Kosáry Judit néptáncosok fellépése	november 10.
Magyar konyha hete a Szeged étteremben	november 11–17.
Millenniumi történelemórak (XII.) „Csehszlovákiai magyarok a két világháború között“, előadó: Simon Attila történész	november 13.
Tropical TransForm magyar jazz-funk együttes koncertje	november 20.
Katalin-bál a Kozák Hotelban	november 23.
Mikulásest, Csukás István meséje: „Sün Balázs“	december 4.
Karácsonyi koncert a Renaissance Consort (Kecskemét) és a Gaudium (Pozsony) együttesek közreműködésével	december 10.
Esti tárlat: „Az éjszakai medúza – 6 évszázad európai művészete“	
„Egy városban élünk“ – a brünni nemzeti kisebbségek karácsonyi műsora.	december 12.
	2003
„A modernizmus előfutárai a magyar fotóművészetben“ – kiállítás-megnyitó a Morva Galériában	január 15.
Nobel-díjasok – a 2002-es irodalmi Nóbeldíj tulajdonosát a magyar származású Kertész Imrét mutatta be Detáry Attila a Mahenův památník klubban	január 28.
Évzáró tagsági gyűlés	február 12.
Herencsár Viktória cimbalomművész koncertje és hangszer-történeti előadása; a hangversenyt követően tárlatvezetés az Iparművészeti Múzeumban.	március 12.
Magyar nyelvű szentmise a március 15-i nemzeti ünnep alkalmából, majd koszorúzás a magyar jakobinusok emléktáblájánál, a Spilberk várbörtön falánál	március 16.
A Dél-Alföldi Szaxofon Együttes – jazz band koncertje	március 23.
Vitaest – beszélgetőpartnerünk Patricie Hanzlová, aki 2002-ben szerzett diplomát a Masaryk Egyetemen, és diplomamunkájában a brünni magyarok beolvadásának folyamatát vizsgálta.	március 26.
CSMMSZ Küldöttközgyűlés Prágában	március 29.
Történelmi előadás „Fejezetek a II. világháború történetéből“	április 9.

- a doni áttörés 60. évfordulója – Simon Attila történész
- április 16. Magyar kulturálist est a „Jeden svět“ (Közös világ) elnevezésű nemzetközi filmfesztivál keretén belül
- április 23. Hasznos tudnivalók – beszélgetés Pogány Erzsébettel a Szövetség a Közös Célokért elnevezésű szlovákiai magyar polgári társulás titkárával a magyar igazol-vány megszerzéséről
- április 24. zenes irodalmi összeállítás – Szvorák Kati (ének) és Tóth Zsóka (Radnóti díjas versmondó) közreműködésével
- május 16. Sátáni tangó – magyar film az Art moziban (rendezte Tarr Béla), a szünetben beszélgetés Krasznahorkai Lászlóval a Sátáni tangó c. könyv írójával
- május 17. Nemzeti kisebbségek találkozója „Návraty ke kořenům“ (Vissza a gyökerekhez) címmel Brno-Řečkovice, a régi sörgyár területén lévő anfiteátrumban
- május 28. Koncert – Mészáros Antal zeneszerző, zongorista és Jitka Nevrlá énekesnő előadásában G. Gerschwin, J. Ježek és Mészáros Antal saját szerzeményei hangzottak el
- május 31. Hagyományos, malacsütéssel egybekötött Sport- és Gyermeknap
- június 3. Titiri színház „Ilók és Mihók“ – bolondos magyar népmese Bábé előadás gyerekeknek.
- június 7-8. Töltsünk együtt egy hétvégét – Gyerekes családok kétnapos, művelődési programmal egybekötött találkozója volt Sadek u Třebíče-ban
- augusztus 29–31. Művelődési tábor 2003 Medlovban
- szeptember 20. Színházi előadás – Örkény István: „Tóthék“ a Divadlo Bolka Polívky színházban
- szeptember 24. Kiállítás „Památky Světového dědictví UNESCO v Maďarsku“ címmel a brünni Nemzeti Műemlékvédelmi Intézettel együttműködve
- október 15. Tropical Transform jazzband koncertje a Podobrazy jazz kávéházban az Art agentúra közös rendezésében
- október 18. Zalka Imre vándorfotográfus kiállítása a Morva Galéria Barokk termében, ugyanott Nemzetközi cimbalomkoncert, közreműködtek: Triton trio – Herencsár Viktória (HU), Martina Krigovská (SK), Bronislava Dočkalová (CZ) és vendégeik: Hiroshi Saito (JAP), Menashe Sasoon (IS)
- október 22. Magyar nap a Mahen Könyvtárban – program: „Magyarok brünnben“ (fotókiállítás, film), Tiszavirág együttes (néptánc és ének), Nagy L.: „Hajdúvitések“ (Hajdúci), Mészáros A.: „Vzpomínky psané ve tmě“ (Sötétben írt emlékek) című könyvek bemutatása dedikálással egybekötve
- október 29. Előadás „Magyar utazók és feltalálók“, témavezető: Simon Attila történelemtanár
- november 13. Vándormuzsikus – Hangszerek meséi óvodásoknak és kisiskolásoknak Gulyás László közreműködésével

Szerkesztette/redi goval: Vojtek Zoltán

Közreműködtek/spolupracovali: Olgyai Ibolya, Sonkoly Tibor, Detáry Attila, Šabacká Ágnes

Ez a kiadvány a Határon Túli Magyarok Hivatala (HTMH) anyagi támogatásával jelenik meg.
A kiadó ezúton köszöni a HTMH támogatását.

Tato publikace vychází za finanční podpory Úřadu pro Maďary žijící v zahraničí.
Vydavatel touto cestou děkuje za podporu.

Kiadó/Vydavatel:
Cseh- és Morvaország Magyarok Szövetsége
Svaz Maďarů žijících v českých zemích
Brno

Listopad 2003

Vydáno v Nakladatelství a vydavatelství MiS – Milan Sedlák, Brno, Kosmonautů 1

ISBN 80-901981-2-0

ISBN 80-901981-2-0